Ketabton.com

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

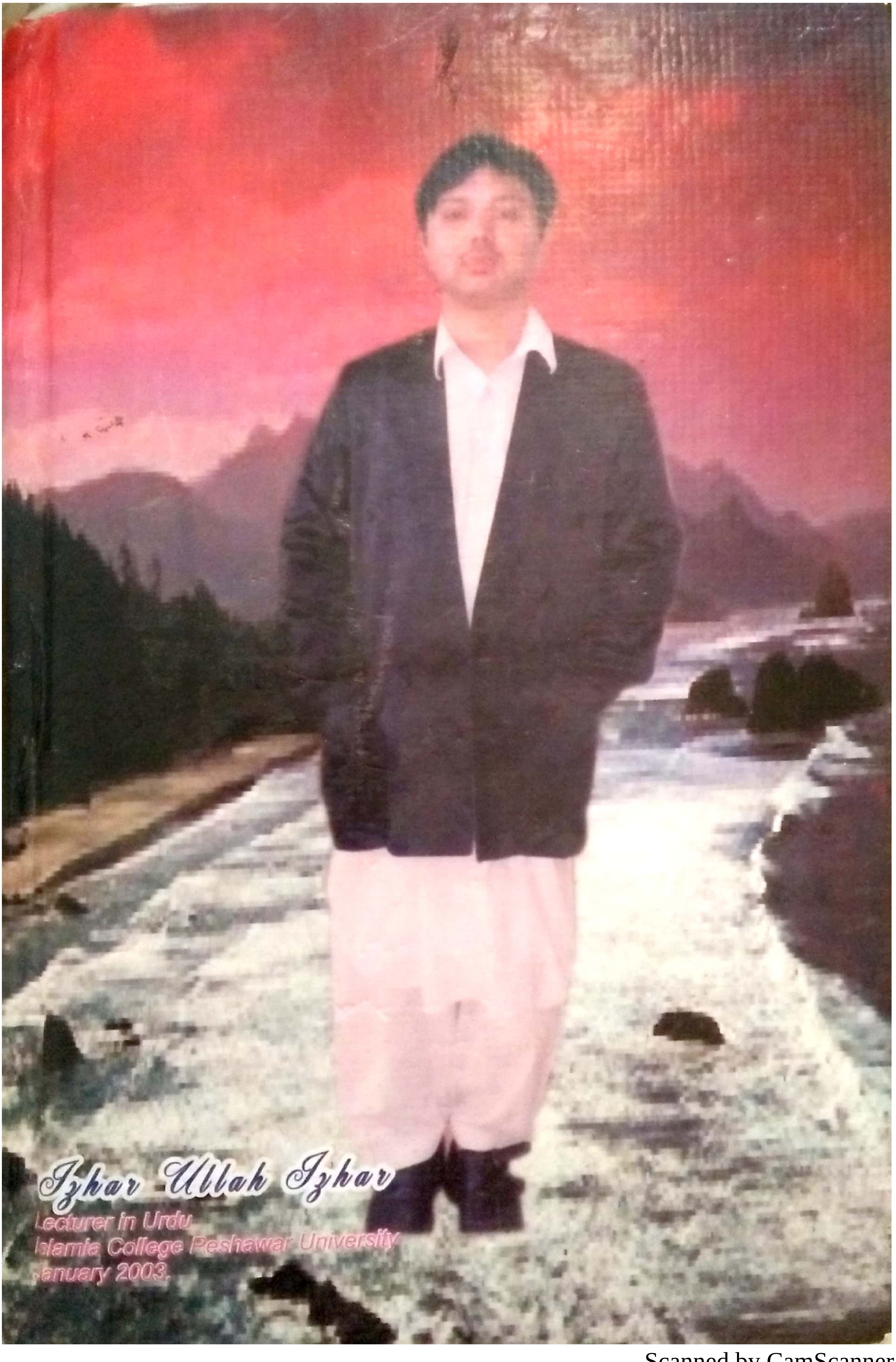

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے

اظهار الله اظهار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخپله مینه باندې حق دې زما

کتاب * ستا دځوانۍ تصویر په خوب اوده دے

مصنّف * اظهار الله اظهار

ترتیب * محمد ایاز غزل، شکیل احمد نایاب

اهتمام * پروفیسر شوکت الله حسن، محمد داؤد کمال محسن

پروف ریډنګ * نوشاد حکیم، پروفیسر سید ایوب شاه

رومبے اشاعت * جنوري ۲۰۰۳ء

پریس * انصاري پرنټنګ پریس محله جنګي پېښور

کتابت * ارشاد خان "پښتو اکېډيمي پېښور

قیمت * دوسل روپۍ (۲۰۰)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتساب

دَخپل عظیم پلار پروفیسر انعام الله جان قیس
او دَ خپلې درنې مور په نومونو چې
ساه ساه یې راته دَ جنتونو نکهتونه
راسپړي . او نظر نظر یې راته په لارو
کښې دَ رفعتونو اسمانونه اودَ اسمانونو
رفعتونه غوړوي

اظهار الله اظهار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هائیکو

هیئتي رنګونه، موضوعات او پښتنه هائیکو

لا تر اوسه هائیکو څېړلو بنا نُسته خو یو نو او سپځلو رویو پښتنه کړه. دې زره راینکونکي ادبي صنف دومره لږ وخت کښې دَ پښتو ن قام دَ اجتماعي لاشعور مرکز ته ځان ور اورسولو چې دَ شعري اصنافو دَ ارتقاء په تاریخ کښې ئې خیال کول هم یو خوب او خیال ګڼلے کېږي. دَ کومو صفتونو په بنیاد چې یو ه معاشره دَ خپل وجود جواز راپېدا کوي. هغه او س کم او زیات دَ پښتنې هائیکو په خټه کښې اغږلے شوي ښکاري. دغه وجه ده. چې هائیکو په یو ه مرحله کښې هم دَ پښتون قام نه ځان په فاصله نهٔ دے ساتلے. بلکه په نره دَ دوي په غم ښادۍ او مړي ژوندي کښې شریکه شوې ده. او دَ پښتنو دَ ژوند ژواک نه ئې نهٔ یواځې ځان ښېن ساتلے دے. بلکه قدم په قدم ئې دَ پښتنې سیمې دَ ژوندي روایتونو دَ رنو قدرونو، سماجي غوښتنو، تهذیبي رویو، اوسي ژوند او ثقافتي هلو ځلو نه دَ خپل زړهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

درز اکاني جوړې کړي دي . او اوس دَ هايکو په ساده ساده کيني دَ پښتنې خاورې ويړې نغمه نغمه را پورته کيږي او تپه تپه خوريږي.

لنډه دا چې پښتني معاشره کښې دَ زړونو نه را واخله تر دې ساعته پورې څومره بدلون راغلے دے هايکو ترې په مکيز مکيز خپله غيږه او په هنر هنر خپلې مرمرينې لېچې را چاپيره کړې دي . او په خپله زورينه لوپټه ئې ورله شمله هسکه ساتلې ده. ځکه خو دَ ځنو نباغليو له اړخه نه دَ پښتنې هايکو غندنه بېځې داسې ښکارې لکه سړے چې خپلو پښو له تبر را اوبخوې.

دَ هايکو په موضوعاتي ارتقاء دَ خبرو کولو نه وړاندې دا لازمې ضرورت محسوسيږي چې دَ هايکو په هيئتي بدلون او پرمختګ دې هم رڼا او غورځولے شي.

هايکو چې دَ جاپان دَ اوږد نظم " هايکائي " نه ځان را بېل کړو نو ګڼو شکلو نو کښې ئې ځان څرګند کړو. او په خارجي سطحه ئې خپل ګڼ شمېره تجرباتي تصويرونه رابښکل . ولې دَ ځينو تصويرونو تجربې او دَ ځينو تجربو تصويرونه پکښې لکه دَ کاڼي دَ بُت په ځاے ولاړ پاتې شو. او دَ ارتقاء هيڅ تحرک او تموج پکښې را پيدا نه شو. چې حيثيت ئې اوس دَ تاريخي حوالو نه سېوا هيڅ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم نهٔ دے پاتې شوے. ولې ځنې اړخونه يې نهٔ فقط ارتقاء سره مخ شو بلکه دَ خپل پرمختګ سفر دَ دنيا ګټ ګټ ته ور اورسول. خو چونکه دغه صورتونه هم دَ دنيا نورو ژبو او ادبياتو سل په سله خپل نهٔ کړل او دَ خپل مزاج او استعداد ترمخه يې پکښې ضروري بدلون او خپل ځان سره مناسب سمون راوستلو ځکه نو په هيئتي سطحه يې نور هم کې اشکال او تماثيل مخې ته راوړل چې دَ وخت بدلېدونکيو ساعتونو کښې ځينو خپل ځانونه ژوندي اوساتل او ځينو لکه دَ سمندر دَ موجونو دَ سفر په لاره کښې خپل وجود او بائيللو.

دَ هائيکو دَ هيئتي تاريخ احاطه کول يقيناً يو ډېر وخت غوښتونکے عمل دے. ځکه نو دلته دَ عالمي ادبياتو نه او خاصکر دَ مشرقي ادب نه دَ هائيکو يو څو نمائنده هيئتي نمونې وړاندې کولے شي.

دَ هائيکو دَ درې[۳] مصرعه ايز تعين نه وړاندې په عالمي ادب کښې دَ يو مصرعي هائيکوګانې، دغه رنګ دَ دوو[۲] مصرعو هائيکوګانې هم سرونه راپېورته کړل. او تر دې ساعته پکښې طبع ازمايې کېږي. خو داسې صورتونه دَ هائيکو بنيادي هيولے سره زيات سمون نهٔ خوري. لهذا دَ بقاء په حقله يې څهٔ واٸيل هم ډېره ګرانه ده.

Scanned by CamScanner

البته دَ نمونې په ډول ترې نه مثالونه وړاندې کېږي.

" دَ یوې مصرعې هایکوګانې "

ترجمه ۱: یو لوګی دی چې په پارکنګ راکوزېږي ګوره

(الیکس روټیله)

ترجمه ۲: باران په هره کړکۍ

(کوردن ډین سوویل)

" ۳: دَ کږه مار دَ سر اسمان دے زما

(محمد ایاز غزل)

" ۴: دَ تعبیرونو لار کښې ورک شمه زهٔ

(شکیل احمد نایاب)

" ۵: خو پلوشو زما دَ سترګو نظر هم یوړلو

(اظهار الله اظهار)

په دې ټولو مثالونو کښې دَ هایکو داخلي مزاج پټ پټهو نښې کوي. تصویرونه پکښې جوړېږي. دَ فطرت حادثې او دَ تخیل رنګونه پکښې ترغاړه اوځي. ولې دَ شعور په سمندر کښې لهغسې غورځنګ نهٔ راولي. دغه سبب دے چې دلته تصویرونه یوازې تصویرونه او عکسونه نه دي. حرکت هم پکښې محسوسېږي. خو دَ فکر وړاندې منزل او دَ نتیجې کوټلي مرحلې ته ذهن ډېر په ګرانه ور رسوي. او په خپله داسې وائي چې زمونږ دَ فني تکمیل زاویې په نامعلومه لاره کښې

ورکې شوې دي. مونږ نیمګړي نیمه خوا یو.

"دوه مصرعه ایزي هایکوګانې"

ترجمه ۱ع: د جنورۍ دریمې تاریخ دے
د ډمې کوټې لا تر اوسه یخې دینه
(باب بولډ مین)

ع۲، ستا لوښه که مې رانه ورک
زه به خپل ځان په اباسین لاهو کومه
(اظهار الله اظهار)

ع۳، ما باندې ستا سترګې بلا ګرانې دي!
کنې نو اور به په ټول کلي پورې کړو ما
(اظهار الله اظهار)

کېدے شي دلته څوک اعتراض کوونکي دا هم اووائي
چې دریمې دوه هایکوګانې خو د "یا قربان" د التزام
نه یو خوا ته بیخي د پښتو ټپې دي. او که څرنګه هایکو
داسې وي نو بیا ټپه څه بلا ده خو ولې هایکو په خپل
ځان کښې د پښتو د ټپې خوازه هم لري. ځکه نو د
ابلاغ د اسانتیا په خاطر او د تفهیم او وضاحت
دپاره د "باب بولډ مین" دوه مصرعه ایزه هایکو د
ټپې په هیئت کښې ترجمه کړے شوه. دوېم مثال د
دریمې په تتبع او مرسته کښې رااوړلے شو البته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریمه حواله دَ هایکو او دَ ټپې دَ صنفي تفریق په خیال راوړے شوه. چې کښې چرته دَ دواړو صنفونو هیئتي امتیاز یو بل کښې ګډ وډ او ورک نشي. او دا هم چې ځنې نادان معترضین په مثال دَ اصل ګمان کښې بیا چرته دَ خپل سر وپښتۀ را اونۀ شوکوي. او نوي ماتمونه راجوړ نۀ کړي.

بهرکیف دوه مصرعه ایزه هایکو دَ یوې مصرعه ایزه هایکو په مقابله کښې زیات فعالیت په دې لري چې تصویر دَ تصور په لاره روانه وي ولې پښتو ادب سره سره په عالمي ادب کښې دَ درې مصرعه ایزه هایکو دَ تخلیق رجحان منګولې ګلکوي ګیا دے ځکه نو ورو ورو دوه مصرعه ایزو هایکو هم خپل نقشونه پیکه او تت کړي دي. او دَ سفرنه ئې دَ ستومانۍ ګردونه راتاؤ شوي دي.

درې مصرعه ایزې هایکوګانې دَ هیئتي تنوع او ساختیاتي اختلاف باوجود خپل حقیقي روح ته زیاتي ورنږدې دي ځکه ئې خو دَ تجرباتي پېښو باوجود ښکاره مقبولیت هم موندلے دے. هایکو چې دَ هیئت او ساخت کوم پېژندلي شکلونه ځان سره رااوړلي دي. دلته ترې نه یو څو دَ مثال په طور وړاندې کولے شي. دَ درې مصرعه ایزې هایکو یو قدیم جاپاني شکل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوولس سېلابين شکل دے. په دې کښې اوولس چپې
دَ ۵ - ۷ - ۵ په ترتيب سره راځي او خپله تخليقي او
هُنري اکائي جوړه وي.
په اردو ژبه کښې دَ ضرورې ذخافاتو نه يو
طرف ته دا هايکو دَ "بحر متدارک" دې ارکانو
سره سمه راځي.

فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فع

يا دَ موسيقي د دې ارکانو په مرسته سرته رسي.

سارے گاما پا
سارے گاما پا دانِي
سارے گاما پا

مثالونه ۱:-

خوب مې ليدهٔ څهٔ
نهٔ راته ياديږي اوس
شوے يې تعبير ته

(قاسم محمود)

۲:- بس شو زما وار
مينه وينې وينې شوه
ورکه يې کړه لار

(نادم خټک)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۶ ۔ په تال چې ځانګي
ځني ذره سترګې پېغلې
اور ته ور دانګي

(اظهار الله اظهار)

۳۷ ۔ يو خوب او خيال دے
کارغلے ذړه کړے کلمه
د ژړګي چال دے

(اظهار الله اظهار)

دا انداز د پښتو ژبې بنيادي آهنګونو او صوتياتي نظام سره سمون نه خوري ۔ لهذا په پښتو ژبه کښې يې لا تر اوسه د تخليق باوجود هيڅ مقام نه دے تر لاسه کړے ۔ بله دا چې په دريو مصرعو کښې ارو مرو اووس چې ځايول يا اولس چې په دريو لنړو او بړدو تاکلے شوو مصرعو کښې بنديواني کول يو طرفته يقيناً يوه هنروري ده ولې هم دغه هنروري د تخليق په فطرت ناروا اثر هم غورځوي ۔ او يو ميکانيکي او مصنوعي فضا راجوړه وي ۔ کم از کم د پښتو ژبې ترحده خو دري صورت تصنع کښې هيڅ شک نشته اوس که څوک په دې ترتيب کښې د تخليق صحت په ځائے ساتلے شي ۔ نو بيا خو په کښې هيڅ عيب نشته خو داسې ښکاري چې دا ورته به ښرې نه شي ۔

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته د درې مصرعه ایزه هایکوګانو یوځو نور شکلونه هم اووینئ.

ع۱:
اوخانده
که خوښه دې وي (۳-۵-۳)
اوژاړه

(شکیل احمد نایاب)

ع۲:
اومنه
زما خبره (۳-۵-۳)
دوب به شې

(محمد ایاز غزل)

ع۳:
ستا نه به زار شمه خو
که دغه حال وي ګله (۷-۷-۷)
ستا نه به زار نه شمه

(محمد ایاز غزل)

ع۴:
زما د کوربند یان خو دومره هم خاموشه نه وو
اوس خو زما هاغه معصوم بچې هم حال دادے چې
زه ئې په زوره تخنوومه خو خندا نه ورځي
(اقبال حیدر) (۱۶-۱۶-۱۶)

ع۵:
ستوري رانغاړم پلوشې کېږي د ژوند
ستا بناسته نوم د رنګینو لوکو په وزرونو لیکم
چې د ورمنو قلم راواخلمه زه
(اقبال حیدر) (۱۱-۱۹-۱۱)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۶ ، دا د سحر خاموشي

خو د ښاخونو مینځ کښې شور کوي نن

یوه یواځې پاڼه (۷-۱۲-۷)

(ج . ډبلیو پیکټ)

ع۷ ، سینې د پېغلو د لاسونو سره هم پوره شوې

داسې ښکاریږي کښې (۱۶-۷-۱۶)

یوه پرده باندې ګلونه راټوکېږي رڼي

(روډ ویلموټ)

ع۸ د لونګونه به ډولۍ جوړه کړم

زه به رنګونه د سپرلو ټول په جرګه درولم

تا به بوځم لېونۍ (۱۱-۱۶-۷)

(اظهار الله اظهار)

ع۹ ځې رانه مه اړوه

لکه د سپینکې شان د اورنه الوتلې یمه

تا له راغلې یمه (۷-۱۶-۷)

(اظهار الله اظهار)

ع۱۰ ، اوګوره

زه د خپلو سپو روپه او بږو باندې سورلي کوم

تا سره سیالي کوم (۳-۱۶-۷)

(محمد ایاز غزل)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۳: دَ پوهړیانو دَ ژوندون قصه به تاته کوم

زما جانانه (۱۶ - ۵ - ۲)

کینه

(تشکیل احمد نایاب)

دغه رنګ دَ موضوعاتو یا عنواناتو دَ لاندې لیکلې شوې هایکوګانې او دَ مسلسل هایکوګانو مثالونه هم له نظره راتیریږي چې دَ تجسس فقدان پکښې محسوسیږي. داسې هایکوګانې قدم په قدم خپله موضوع وړاندې بوځي او دَ کیسو تصویرونو رنګونه پکښې دَ یو مرکزي تصویر څهره راښکاره کوي خو څونګه داسې هایکوګانې دَ هایکو جامعیت، اختصار او علامتي پیرایې ته زیان ور رسوي. څکه ترې عام طور سره تخلیق کوونکي ډډه کوي. او یو بدعت یې ګڼي.

دغه رنګ دَ نثري نظم په رنګ څني تخلیق کوونکیو نثري هایکوګانې هم لیکلې دي. چې په دریو کربښو کښې خپله افسانه سرته رسوي ولې داسې هایکوګانې له آهنګ او عنایت نه معرّا وي څکه دَ پښتنو دَ ذوق تنده پرې نه ماتیږي داسې بریښي چې دَ نثري نظم په رنګ به پښتانه د نثري هایکو معماګي صورت خپلولو ته تیار نشي ولې دَ موضوع ترغه دَ نثري هایکوګانو یو څو عکسونه څکه وړاندې کوله شي چې دَ هایکو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیـــتي سفر اندازه ترې هم اوشي. او دَ تارېخي ریکارډ سمون هم سم شي.

"مثـالـــونـه"

۱: زهٔ دَ خپل کور په چت ملاست یم
تورهٔ شپه ده دَ اسمان ستوري شمارم
خوداسې ښکارې چې ترې ستا غمونه ډېر زیات دي
(شکیل احمد نایاب)

۲: دَ کرهٔ مار دَ پاسه یوسف خان څوک دے
تا ته پته ده چې هغه هم غزل دے
مینه دَ قالبونو پروا داره نـهٔ وي
(محمد ایاز غزل)

۳: ستوري زما دَ خپو ښاپونه دي
دا ټول به زهٔ په یو هنر راټول کړم
او ستا دَ زنې خال به ترې نه جوړ کړم
(اظهار الله اظهار)

په دې موقع دا صراحت هم ضروري ګڼلے کېږي چې په عالمي ادب کښې همدغه رنګ په مشقي ژبو کښې دَ هایکو دَ مخلوط بحرونو تخلیق هم مخې ته راغلے دے خو پکښې دَ اهنګونو سمون سم نهٔ دے ځکه یې یواځې په یادولو اکتفا کېږي. مثالونه یې نهٔ شي وړاندې کولے.

Scanned by CamScanner

دا د هایکو د هیئتي سفر یو څو پړاوونه وو. خو
څه ته چې پښتنه هایکو ویلې کیږي. هغه دې ټولو
هیئتونو نه ځانته بیل کړه ورځ او خوند رنګ لري
پښتنه هایکو متوازي الاوزان هایکو ده چې هره
مصرعه ئې بلې سره برابر او په ترنم او اهنګ کښې
تړلې شوې وي. چونکه دې هایکو کښې مصرعې لنډې
تنګې یا اوږدې بېړې لنډېږي نه ځکه ئې د پښتنو منصفانه
ذوق خوښوي. دا ساختیاتي سلسله د پښتنو د موسیقۍ
سره هم سل په سله سمه ده. او حافظه ئې هم په
پوره تېزۍ قبلوي. خو دلته دا وضاحت هم ضروري
دے چې پښتنه هایکو یواځې د درېو برابرو مصرعو
تکرار هم نه دے. بلکه د یو خاص یوولس سېلابین
بحر د التزام نامه ده. چې د رزمیه بحرونو دې
ارکانو سره لږ ډېر مماثلت لري. ارکان دې

"فاعلاتن مفاعلن فعلن"

په هیئتي اعتبار پښتنه هایکو د خاص یوولس
سېلابین ردهم سره ځکه او تړلې شوه. چې پرې د
پښتو هایکو لیکونکیو ځان ته اجتهاد او اجماع کړې
ده. او په پښتو ژبه کښې چې تر دې ساعته څومره د
هایکوګانو مجموعې مخې ته راغلې دې غالبه او درنه
برخه ئې هم په دغه خاص آهنګونو کښې وجود موندلے

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے. او بیا پرې د پښتنو اولسي ذوق پوره پوره اعتماد هم کړے دے.

د پښتنې هایکو په دغه خاص هیئت کښې چې کومې مجموعې مخې ته راغلې دي. پکښې د بناغلي اسماعیل ګوهر "مسکا" د اظهار الله اظهار "راته غوږ ونو کښې پنګرې شرنګوي" "کاڼي د ګل په لاس کښې خوند نه کوي". او دا مجموعه "ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے" دغه رنګ د بناغلي ډاکټر دیدار یوسفزي "نسکورې لیمې" د پروفیسر نواز طائر "خویونه خپل کلي کښې" د پېغلې ناهید سحر "خپلو خویونو له تعبیر لټوم" داسې د بناغلي محمد اياز غزل د هایکو مجموعه "د بنا ینستونو د صحرا وریځې" او د شکیل احمد نایاب "پلوشې" هم په ګوته کړې شوي چې کښې د تخلیق د مرحلونه راتېرې شوې دي.

د هایکو په داسې هیئت د پښتون تمام درې طبقې متفق دي چې پکښې مشران، ځوانان او پېغلې شاملې دي. ځکه دغې اتفاق له د اجتهاد او اجماع نامه ورکول عین روا دارې ده. او دغه خاص یوولس سیلابېزې هایکوګانې پښتنې هایکوګانې ګڼل به هیڅ بې ځایه نه دي. په دې خاص تناظر کښې دا یو څو هایکوګانې اولولئ.

Scanned by CamScanner

ع۱، زړه مې تنهاکۍ شي لوخړه اوکړي
پوهړ چې اوځکي توريالي دَ وطن
دَ خور دَ سر لوپټه هم خرڅوي

(شکيل احمد ناياب)

ع۲، يوې کوچرۍ ته ډمځولو وېل
تا به يو ورځ سمندر لاهو کړي
مور دې په پښو کښې اوبه کړوي

(محمد اياز غزل)

ع۳، دَ داسې خلقو په ولقه کښې دے ژوند
چې په نصيب ئې دَ سپېرلو زمکه ده
خو بيا هم ځي په اسمان لارې توکي

(ډاکټر ديدار يوسفزے)

ع۴، چا راته وے چې دَ سپېرلي ورځو کښې
ډغه تر لرې ګرځي ساکو پسې
ځکه پټې کښې مې شړشم اوکرل

(اسماعيل ګوډر)

ع۵، دَ ډسپيتال ډغه منحوسه ګړه
مې نهُ ډسبږي چې تا ماته اووې
"خپل ځان مې بايلو ته مې اوکټلې"

(پروفيسر محمد نواز طائر)

ع۶: دا خنداګاني يې فريب وي هسې
دَ وخت مېچنه کښې دَل کېږي مدام
دَ ادم زوي په ماته سپک مه ګوره
(ناهيد سحر)

ع۷: لوخې چې کچن کښې ګنده پاتې شي
داشي په ژبه يې صفا ستره کړي
زما دَ ښځې نه پښو پاکه ده
(ظفر خان ظفر)

ع۸: دَ محبت له عظمتونو نه زار
چې دَ زمانو يې ودونه جوړ شي
ميانډې په سپينو سر ګړاګاني کوي
(اظهار الله اظهار)

ع۹: په شرق دې اونګې رسمونه دَ بنار
چې دَ کمرې کړکۍ مې ببرته کړله
ما دَ هوسۍ کټ کښې مېلو اوليده
(اظهار الله اظهار)

بهرحال دغه خاص هيئت کښې دننه هم ځنې تجربې په نظر راځي۔ پورتني واړه مثالونه دَ معرّي هايکوګانو په زمره کښې راځي۔ خو په دغه معلوم چوکاټ او هيئت کښې مقفّی هايکوګانې هم ليکلې شوي دي۔ چې په درې مصرعو کښې يې ترتيب اوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

را اوړي یا وړاندې ورستو کېږي. د مثال په طور داسې یو ولس سیلابیزې مساوي الاوزان هایکوګانې شته چې وړمبنۍ دوه مصرعې ئې په قافیه کښې تړلې شوې دي. او اخري مصرعه ورسره په اهنګ کښې برابره وي خو معنۍ وي. دغه رنګ اولنۍ او اخرۍ مصرعه د قافیو په اهنګونو کښې راتوله وي. ولې دویمه یا منځنۍ مصرعه د قافیې نه ازاده وي یا اخري دوه مصرعې د قافیو په لړه کښې سیلې شوې وي. او اولنۍ د دغې قدغن نه خلاصه وي. داسې مثالونه هم شته چې درې واړه مصرعې پکښې هم قافیه او هم ردیف وي. خو کومه بې ساختګي چې په معنۍ شکل کښې موندلې شي. عموماً تړې دا نور واړه صورتونه په څه نه څه حوالې سره عاري وي. بهر کیف دلته د وضاحتې ترتیب سره سمې هایکوګانې رانقل کېږي.

"مثالونه"

ع ۱ ارمان په غېږ کښې د ارمان ورک شولو
مانه د لاس کرښو کښې ځان ورک شولو
د زړه درزا په سې اوس لا رچړ ته شم

(اظهار الله اظهار)

Scanned by CamScanner

ع۲: ما پکښې عکس دَ ښونتوب اولیدهٔ
په سوچ کښې ورکه شوه دَ ژوند اینه
زهٔ چې بیدار شومه، ما خوب اولیدهٔ

(اظهار الله اظهار)

ع۳: دَ سترګو تور دې دَ غزل مطلع کړم
داسې راټول را تقسیم شومه زهٔ
لکه دَ کاڼې په مینځ نیم شومه زهٔ

(״)

ع۴: دَ وخت رفتار لا اودرولے شي څوک
داسې په وړاندې زمانه لاړه شي
چې اینه دانه دانه لاړه شي

(״)

ع۵: زنځیر موکے، موکې زنځیر اوخوړه
تعبیر مې خوب، خوب مې تعبیر اوخوړه
نن دې وینو رانه تصویر اوخوړه

(״)

دا حقیقت دے چې یک دَ تخلیق په پیمانه خپل اعتبار اونهٔ بایللې نو بیا ئې دَ هئیت دَ وجود اوثبوت دپاره دَ هغې خارجي دلیل جواز نهٔ راپیدا کېږي خو دَ ظاهر سترګو نظر لنډ تنګ وي. او دَ هر څهٔ دپاره یوه ټاکلي شوې پیمانه او فرم غواړي. او په

دغه فورم کښې ژوند او فن دواړه بند یوان هم لیدل
غواړي - دا خبره ځکه اوکړے شوه چې د ځینو
جامد ذهنونو او رجعت خوښونکو عناصرو دا خیال
دے ګڼی چې هایکو که د ۵ - ۷ - ۵ په اوولس سیلابېز
ترتیب اونهٔ لیکلے شي - نو هغه به بېخي هایکو نهٔ
وي . او حال دا دے چې داسې ناروا قدغنونه جاپانیان
هم د تخلیق د فطرت په لاره کښې خنډ ګڼي - نو بیا
اخر په دوي د اوولسو سیلابونو څېره څېره او
ړلي ړلي پېریان ولې ناست دي - اوس که څوک په
دغه ترتیب کښې ښهٔ معیاري شاعري کېدله نو بیا هم
یوه خبره وه خو داسې هم نهٔ دي شوي - د دغې
هیئت خوښونکي شاعري نهٔ کوي بلکه ناست وي خپلې
ګوتې شمېري او ځان ته ښکاري او اوږدې مصرعې
رایادوي او په لاس کښې د لفظونو خوږ ونکي او
خویونکي کبانو راټیولو بې ځایه تکلف کښې خپل
وختونه ضائع کوي . ګڼی چې دې ټوله سلسله کښې
آورد په امد غلبه وي .

سوال دا راپیدا کېږي چې په دغه پېرائې کښې
څه څې ته را غلي دي - د شعر په پېمانه څه مقام هم
لري او که نه دا ټول د غیر فطري اوزونو یو فریب
او ریاضتي پېښه ده -

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا حقیقت دے که جاپانی هایکو پښتو ته راځي نو
دَ پښتو دَ دود دستور دَ لاندې به یې هیئت، ساخت
او معیارونو او پیمانو کښې لازمي بدلون راځي. ځکه
چې جاپانۍ ژبه دَ خپل مجموعي مزاج او صرفي نحوي
او صوتیاتي جوړښت په اعتبار هم دَ پښتو ژبې سره
اړیکه نهٔ لري او س که پښتانهٔ هایکو تخلیق کوي نو
په هیئت کښې به یې دَ پښتو ژبې او دَ پښتون قام دَ
معروضي حالاتو په تناظر کښې کچے او زیاتے خامخا
راولي. ځکه که په اسالیبو کښې دغه بدلون رانشي
نو بیا دا ټوله سلسله هسې یوه لوبه ټوقه شي ځکه
نو داسې عناصرو له پکار دي چې دَ نورو دَ ناپوهۍ دَ
فکر نه زیات دَ خپل مرسیَن او مرغیَن ذوق جاج
واخلي او دَ پښتنې هایکو دَ تحریک مخې له دې نهٔ راځي
کښې نو دَ غورځنګونو په دې سمندر کښې به لکه
دَ ګنګخرې لاهو شي.

ځنې لیکوالي چې پکښې ښاغلے اسیر منګل، ښاغلے
اباسین یوسفزے، ښاغلے روښان یوسفزے، ښاغلے
غازي سیال، پروفیسر محمد نواز طائر او رحمت شاه
سائل په اولني قطار کښې په نظر راځي. په دې بحث
کښې هم لوستونکي تېر باسي ګني چې هایکو دَ جاپان
نه نهٔ ده راغلې بلکه په پښتو کښې دَ کاکړۍ غاړې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکل کښې وړاندې نه موجوده وه. دا خبره غیر تحقیقي، غیر منطقي او غیر اصولي ده. غیر تحقیقي په دې ده چې مونږ سره د کاکړۍ غاړې د ارتقاء هیڅ معلوم تاریخ نشته. فقط د یو څو خورو ورو وراستو او کړو وړو نمونو په لاس راتلل ددې خبرې دلیل بېخي نشي کېدے. ځکه چې هایکو به د کاکړۍ غاړې نه راز یږېدلې وي. دا بستایسلي بناغلې خو دومره پورې وائي چې د جاپان هایکو هم د پښتو د کاکړۍ غاړې نه راپیدا شوې ده. کمال دے د هایکو د صنف یو معلوم تاریخ دې چې ټولې دنیا ته ښکاره دے. او په پوره تواتر سره د ابتداء نه راواخله تر دې دمه پورې را رسېدلے دے. او حال دا دے چې پښتنو ادیبانو له تر اوسه دا هم نه دي پېژندلي چې د کاکړۍ غاړې څه ساخت، څه تاریخ او څه څه هیئتونه دي. او د کومو خاص موضوعاتو احاطه کوي یا په کلاسیکي شاعرانو کښې دا چا، چا تخلیق کړې ده. او دا هم چې کاکړۍ غاړه او هایکو په هنري او هیئتي حوالو د یو بل نه په څومره فاصله دي. که چرې دا دویئے شي ځکه چې دا د هایکو اضافي کنټربیوشن دے. چې په پښتو کښې ئې "کاکړۍ غاړې" را اوویستلې نو بې ځایه به نه وي. ځکه چې پښتنې هایکو پښتانه د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل ماضي ډ ورکو ننداړو تماشو ته راپاروي دي -
(او دا هم د هایکو کمال دے چې پښتانه ئې یو واري بیا
په تپه مښین کړل) .
د "هایکو" او "کاکړۍ غاړې" راپیو ځائے کولو
دعوې غیر منطقي په دې حواله ده چې "کاکړۍ غاړې"
څه ادبي صنف نه دے . بلکه د اولسي لوبو ټوټو
دوړو ، اړونو او د لفظي او ذهني کرتبونو حیثیت
لري . بل ئې رواج دومره کم پاتې شوے دے چې اکثر
پښتانه پرې په خپله هم د سره نه رسي . د سوچ
مقام دے چې په کومو داوونو پیچونو کښې پښتانه
په خپله تیر وځي . نو جاپانیان به تر پښه اخر
څنګه اتر واخلي او بیا به ورله لا د یو ادبي صنف
مقام هم ورکوي . حقیقت دا دے چې د جاپان او د
پښتو ادبي تاریخ داسې لنډې ثبوت هم نه لري چې
کښې دغې مفروضې ته پرې تقویت ور اورسي . اوس
که چرې جاپانیانو د پښتو ادب نه څه استفاده کول
هم غوختل نو د پښتو ژبې نور معلوم صنفونه نه
وو چې د کاکړۍ غاړې غوندې مجهول څیزونو پورې
په اخته . دې لړ کښې د قلندر مومند صیب رائے ده
چې پښتنو لیکونکیو له نه دې پکار چې د هر راتلونکي ادبي
صنف جرړې دې په پښتون ثقافت کښې د کتلو ضد

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوکړي. خاص کر چې هیڅ قرینه پرې هم شهادت نهٔ کوي.

د "کاکړۍ غاړې" او "هایکو" د اتصال او یووالي دا دعوی اصولي (غیر) په دې ده چې د "کاکړۍ غاړې" او هایکو ترمنځه دومره ظاهري، باطني، لفظي، معنوي، منطقي هیئتي، شعري، خارجي او داخلي لرې والې پروت دے. چې د دواړو دا یو ځائے کولو عمل د جهل مرکب په دائره کښې راځي اوس که د ذوق خاوندان د هایکو هیئتي ادلون بدلون ته یو نظر هم ور اوکړځوي نو ددغو یاد بناغلیو د راجوړې کړې شوې دراماې دراپ سین به په خپلو سترګو اووینې.

او بیا په تېره تېره بناغلے رحمت شاه سائل په دې حواله دومره خطرناک حد ته رسېدلے دے چې د سیاق او سباق نه یو خوا ته د پښتو د میترې شاعرۍ د خزانې نه د درېو درېو مصرعو خود ساخته اکایۍ جوړوي. او د هایکو عنوان ورله ورکوي که د بناغلي وس اورسېدهٔ نو د پښتو د کلهې شاعرۍ نه به د ځنهٔ وړاندې ورستو د مصرعو په خارجولو او په څهٔ ضروري تحریفونو او اضافو هایکوګانې راجوړې کړي. دا رښتیا دي چې چرته هم د علمي او ادبي تحقیق لارې بندې دي. نو بیا هم داسې ناروا او ناشونې کېږي

خو شکر وړستل پکار دي . چې پښتانه اوس په چا هم
په پښتو سترګو باور نه کوي . سائل صاحب ته دي
معلومه وي چې هائیکو څه د ګنجې لېونۍ مینه هم
نه ده چې هر کس او ناکس به پکښې د خپلې برخې
ترلاسه کولو خوبونه ویني .

بهرکیف د ظاهري هیئت نه یو خوا ته هائیکو
یو داخلي صنف هم دے چې د لمحو ژوند او د ژوند
لمحې د جمال د احساس د لاندې په ژورو تخلیقي تجربو
کښې رانغاړي . دا صنف د ښکاره وضاحتونو نه ځانته
یو بیله د رازونو لار را اوباسي . لکه د غزل د صنف
هائیکو هم د رمزیت ، اخفاء ، اشارو ، کنایو او استعارو
په ژبه خپل پیغام بل ته ورسوي . دا صنف د خپل
ورک داخل نه د انکشاف ساعتونه رازبړ وي . او د
موجود نه زیات محسوس ته پام ورکړ ځوي . دا
رښتیا دي چې هائیکو یو ادبي صنف دے خو هائیکو د
یو سپېځلي تهذیب او کوتلي تمدن نامه هم ده.
هائیکو د رنګونو او تصویرونو هنر دے . خو د
ژوندي تصویرونو هنر چې ځانته د جهان خوارۀ
عکسونه راستنوي ګنې چې هائیکو د متحرکو تصویرونو
خاموشه ژبه ده او د ژبې د خاموشیو ګویان انځور دے.
د هائیکو ګانو رانه تصویرونه که مونږ له څۀ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوابونه راکوي او څهٔ رازونه راته وايي نو د
شوترو په سر راناه څهٔ سوالونه او تپوسونه
هم کوي. هايکو د تاش يو غورځنګ هم نهٔ دے بلکه
د يوې زوروري تخليقي لمحې او باطني تجربې يو ښتاسُته
او هنري اظهار دے. دلته لمحې تصويرونه کېږي او
بيا دغه تصويرونه د نسلونو په تاريخ د انسان
په نفسياتي او د موسمونو په بدلون رابدلون او
د تهذيبونو د زمانو په تېرېدو او هک کښي ورکېږي
او ښکاره کېږي، ډوبېږي او رابرڅېره کېږي او
د انسان د ذات او کائنات ترمنځه فاصلې په مينه
مينه او ياسې. معاشره په خپلو کړو وړو او خدوخال
کښې په هنر هنر را ښکاره کوي.

ددې نه اګاهو چې د هايکو په موضوعاتو سرسرې
خبرې او کړے شي لوستونکو ته د مغربي او مشرقي
ژبو د ځينو هايکوګانو ترجمې په دې غرض ور
وړاندې کېږي چې يو خو ورته د هايکو د 'افاقي
تخليق اندازه اولګي او بل په دې وسيله د مختلف قامونو
د سوچ د انداز نه هم خبر شي. دغه رنګ د هايکو
په مختلفو ژبو اثر او د مختلفو ژبو د هايکو په ساخت
او موضوع د غورزېدلي اثراتو لږه ډېره اندازه ورته
هم اوشي او بياد پښتو ژبې د فراختيا، ملمستيا، اظهاري

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوت او جوهر پته ورته هم اولګي او دغه رنګ په
دي بهانه د دنیا د نورو ژبو او پښتو ژبي د هایکوګانو
څه تقابلي عکسونه هم دوي ته راوړاندي شي او
د اشعور ورته حاصل شي چي د پښتو هایکو ساخت او
هیئت ولې د دنیا د نورو ژبو نه ځانته او بدل دے
یا دغه رنګ پکار دي.

د انګریزي هایکوګانو د پښتو ترجمې

ع۱

The baby — ته دي ماشوم چې ته نه ګوري چې
sucking his thumb — څو مره په مینه ګټه ګوته روي
Moon gazes — سپینه سپوږمۍ ئې دید نو نه کوي

(Tom clausen)

ع۲

First snow — د موسم واوره وربدل شروع شو
gathers — د انغړي نه ګېر چاپېره ګوره
all in — ټن د یارانو محفل بنه ګرم دے

(Barbura Ressler)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ع

In a swing — اُچې په ټال باندې جوته او خورې او

The widening are — بیا راټه او خاندې دَشو نه وپه سر

of the smile — ډک دَ موجونو سمندر شمه زره

(John Thompson)

دَ فرانسیسي دَ یوې هایکو ترجمه

۴ع

vent dérangé, — هوا ته او ګوره پاګله شوله

on dance al'orage — دَ طوفانونو په اوږو الوځي

c'est nuageet dobata — ستا لوپټه او دَ اسمان ورځي

دَ عربي ژبې هایکوګانې او ترجمې

۵ع

دروغ دي ټولي دَ دنيا دا ويرې

که دي رښتيا دَ کائنات اوليدل

دلته لويي ټوله الله لره ده

کذب کل الخوف کذب

احق الحق فی العالم

الله اکبر الله اکبر

(مترجم پروفیسر عطیه جلیل عرب)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷۶

چرته چې څمه راته ورانده ي ته ي
په هره لاره هر کو تهپیر قسم دے
د الله هو يو هنګامه جوړه ده
في كل مكان انت يا رب
اي زمانٍ ايّ مكان
يزوي الصوت الله هو
(مترجم پروفیسر عطیه خلیل عرب)

د فارسي ژبې هایکوګانې او ترجمې

۷۷

اوښکې مې کمې کمې او س تو ښېږي	گر یه کم کم است
بلا موده اوشوه زما دننه	از زمانه یا در دل
د یو موسم حکمرانۍ جوړه ده	یک رنگ موسم است

۷۸

دانې باران د پشکال داسې وو	باران امسال
د اونو پاڼې زعفراني شوې تولې	زرد پریده برگ دل
او دیوالونه مې د کور راشنه شو	سبز شد دیوار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سندهي هايکو گانې او ترجمې

ع۹

غرونو ته اوګوره هيڅ غږ نه کوي
خو چې ازار ورسي شو دې نو
اوس د ډېرو عذاب انسان دل کوي

ګم صم تيا کهسار
ما کڻن کې پيتر هين پيا
صد بن جا ازار

(اقبال حيدر)

ع۱۰

هسې نه ځان له تندې اوړې ته
ورسې لږ غوندې لمبون خو اوګوره
نو د اوبو چينه هم دلته کښې ده

ياتي جا جهرڻا
ګولڻ سان ملې ويندا
منان مرو پياسا

(اقبال حيدر)

د بلوڅې هايکو گانې او ترجمې

ع۱۱

دا زړه مې هسې بې قرار دې کنې
د هر موسم په ژبه دا نغمه ده
د منزلونو سپورې لږې نه دې

بې قرار انت دل
موسم انت و دارانی
دور نه لنت منزل

(پروفيسر غنی پرواز)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲ـ

زهٔ هم دَ مینې دَ احساس قیدي یم   ځکه شریک آن
دالله که غم که خوشحالي راکوي   درد بخښیت که دشي
هرڅه چې غواړي دَ جانان خوښه ده   یاد یې کو لیک انت

(ډاکټر علي دوست بلوچ)

دَ پنجابي هایکو کاني او ترجمې

۱۳ـ

پرېږده دَ سپوږو تماشې نهٔ کوم
زهٔ دَ ختلي نمر دنیا ته ولې
دومره دَ لاندې نه نظر اوکړمه

ڈھلدے سائے دے دل مین کیوں تکدی
میں بلندی ساں اپنوں کیہہ ویہندی
میں تے یا نن ساں چڑھدے سورج دی

۱۴ـ

خلقو ته تیکي دَ وفا زده کوم
اوس که زما نه هم جفا اوشوله
ځان له به یو چه دوه سزا ورکوم

میں سبق دینی آں وفا واں را
مینتھوں بے بے وفائی ہو جاوے
دونی ملنی این فر سزا مینوں

Scanned by CamScanner

دي مثالونو په دنيا کښې يقيناً چې د ژبو د تهذيب فرق به په لوستونکيو منکشف شوے وي. او دا اندازه به ورته هم لګېدلې وي چې د دنيا ثقافتونه په کوم نقطه را يو ځاے کېږي او په کوم پسې راوُ بېلېږي.

بې ځايه به نهٔ وي که د جاپان د ځينو نماښنده هايکو نګارانو د يو څو هايکوګانو ترجمې هم په دې مرحله رانقل کړے شي چې لوستونکيو ته دا شعور هم حاصل شي چې د جاپان زمکه او پښتنه خاوره خپلو کښې څومره ثقافتي فاصلې او جذباتي اړيکې لري.

ع۱۵: اوبهٔ په غځه رابېدارې شولې
نن چې ناسا په يو اودهٔ تلو ته
يو د چيندخې ټوپ اوهه

(باشو)

ع۱۶: څومره بې کچه زړهٔ راښکون دے پکښې
دا د دوؤ غرونو مېنځے کښې لاره چې ده
د بنفشې ګلونه خاندي پکښې

(باشو)

ع۱۷: ښځې ورک وومه يواځې وومه
چې مې يو اوچه څانګه ماته کړله
د زړهٔ د خلاصه مې ژړلي دي نن

(شيکي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۱۸) دَخاموشۍ راخورجادو دې پکښې
دَچینډ خانو اوازونه واوره
یو الله هو او الله هو دې پکښې
(بوسون)

ع۱۹ که دَما بنام تیاره خوره شي نوځه
اُ نرګسې سترګې چې اور اوریږي
دَ زړه پَه لارکښې مې دیوې بلې شي
(بوسون)

ع۲۰ ته دَ مارغانو وینا واوره کنه
وائي جهاز هواکښې پورته شي او
خپلو وزرو له رپا نه ورکوي
(یا ماکوچې)

ع۲۱) ورځه زمونږ په سر اور وروي
دَشپې موونږ ته حادثې دَفراق
پَه کومه لاره باندې تګ اوکړي ښوک
(سانتوکا)

ع۲۲) ماسره مل زما خوبونو کښې ده
سترګې چې پټې کړم بنکاره ئې وینم
هغه زما نه جدا شوې نه ده
(سانتوکا)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۲۳) واوره، هوا او د باران شرقا وې
د جدايي په دې موسم کښې راشه
چې قافلې سره ملګرې شو مونږ

(اِسا)

ع۲۴) اُف دا سپين پېږې بوډا اووينه لن
چې سر وهلې بر وهلې ګرځي
په اديره کښې ترې نه لار ورکه ده

(اِسا)

کېدے شي چې ځنې د وهم رنځوران دا هم واني چې دا نموني هسې بې ځايه راوړلے شوي دي. خو رښتيا خبره دا ده چې په دې حواله ښتا نه لوستونکي په ورمبي ځل د هايکو عالمي تهذيب سره پېژندګلو تر لاسه کوي. او بيا په دې پس ايې کښې لوستونکو ته دا هم خودلے شوي دي چې هايکو څومره سنجيده تخليق دے او د څومره تخليقي زاره چاودون غوښتونکے دے.

باقي شوه دا خبره چې هايکو د کومو موضوعاتو احاطه کوي. نو ددې خبرې ښکاره جواب خو دا دے چې دا يو ادبي صنف دے او د ادب موضوع ژوند سره تړلي واړه موضوعات وي. ځکه نو په هايکو د موضوعاتو قدغن نکول ښې ناروا کار دے خو چونکه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هایکو دَ هیئتی ارتقاء سره سره دَموضوعاتي ارتقاء نه هم را تېره شوې ده نو باید چې سرسري ذکر يې اوشي. دَ هایکو دَ هیئتي تبدیلیو په شان دَ هایکو دَ موضوعاتي تنوعاتو اصل مرکز هم جاپان دے ځکه نو دَ څه وخت دپاره سپوږي خپل اصل ته ورګرځولې کېږي.

دَهایکو دَ موجد او باني "باشو" رائې ده

"دَ هایکو تخلیق کښې دَ باشو مانو فطري روح ته نظر ورستنول پکار دي"

باشو دَ فطرت او دَ انسان ترمېنځه رابطه دَهایکو موضوع جوړه کړه او بیا يې په یوه ننداره کښې دَ ګلونو ننداره او تماشو سپوږي هم په ګډا کړل. لنډه دا چې باشو هایکو دَ فطرت راز داره اوګرځوله.

"مسا او کاشیکي" چې دَ باشو معاصر وو دَ خپلو لسو فلسفیانو شاګردانو په مرسته دَهایکو موضوع ذاتي وصائفو او شخصي انفرادیت سره اوتړله او دَ هایکو دَ تخلیق سترګې يې دَ انسان دَ داخل پټ پټو نو ته ور ستنې کړې. خو دا سلسله ورستو دَ لفظونو یوځنګل کښې بدله شوه چې معنې به پکښې ورکېدلې. ځکه خو "بسون" ددې رجحان غند نه اوکړه. او باشو ته يې دَ ورستېدلو بنګاره اعلان اوکړو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

"بایاشي اِسّا" د هایکو تخلیق د زبېښخلي طبقې
او د ورو ورو بې وسو مارغانو ځناورو د دردېدلي
او رنځېدلي ژوند د اظهار سره اوتړلو.

او بیا د جاپان د جدید هایکو لیکونکیو سرخېل
"سي، شي ماساکوچي" د هایکو د تخلیق خوره جولۍ
کښې د فطرت د تماشو سره سره د کائنات د تکویني
نظام رازونه او سماجي پېښو اسباب هم را اونغښتل.

بهر کیف د موضوعاتو د تنوع باوجود دې ټولو
هایکو لیکونکو کښې فطرت او د فطرت متعلقات شریک
قدر او موضوع وه. خو په جاپان کښې د هایکو
لیکونکیو یو داسې ډله هم پیدا شوه چې د فطرت او
د فطرت سره تړلي عناصر او عوامل ئې رد کول شروع
کړل او د هایکو په تخلیق کښې ئې د دغې ځینو نفي
اوکړه. د دوی په خیال تېرې لمحې او د فطرت د
موسمونو بدلېدل رابدلېدل په ذهن کښې د ماضي
د ځاګیر دارانه سوچ عکسونه ورننه باسي ولې بیا هم
د جاپان زیات تره هایکو نګارانو د فطرت غېږه
کښې د خوب لیدلو عادت پرې نښودلو.

ددې اختلاف په شا د تخلیق د ازاد عمل (Free
Imaginative creativity) او د تخلیقي انضباط
د (Serious Artistic discipline) د متقابلو

Scanned by CamScanner

عملونو انګازې صفا او ربړے شي.

ترڅو چې د ښتنې هایکو د موضوعاتو تعلق د

نو پښتنه هایکو په دې لړ کښې په ځان لوېځ قدغن

نهٔ بږدي. هاغه توپي هلې ځلې چې د پښتنو د ژوند

تصویر تر ښه سازېږي. دا يې په ځان کښې ځايوي.

البته اخلاقي قدرونه د پښتو د لاندې نهٔ راولي

د پښتنې هایکو پس ایه چاله هم دا بلنه نه ورکوي

چې راشه په ماکښې د خپلو سفلي او حیواني خواهشاتو

لټون اوکړه. یا په ماکښې د خپل جنس زده ژوند

او ځنګلي مزاج تنداري اوګوره اوس که څوک داسې

کوي نو هغه پوهې شه او د هغهٔ خدائے.

زهٔ دلته یو واري بیا دې خیال اعاده کوم چې

پښتنه هایکو کوم اجتماعي عمل او اجتهادي بصیرت

رازېږي ولي ده بایدچې رعایت او لحاظ يې اوساتلے شي.

مطلب دا هم نهٔ دے چې د تجربو سفر دې په ځائے

اودرېږي. ولې ترڅو چې په هایکو کښې نوې کامیابه

او معقول هیئتي تجربه نهٔ وي شوي. نو د بې

ځایه اختلاف سنګر پرېښودل عین روا داري ده. او

بیا هسې هم د يوې کامیابې تجربې ځانه غندنه

ژبې ته نقصان وررسوي.

د موجوده پښتنې هایکو کېنه دا هم ده چې خپل

ځان او ځوله جامه يې د پښتنو د ثقافت په رنګونو
ښائسته کړې ده. د داسې هايکو رانګ د پښتو ژبې د
اوازونو، سېلابونو او انګازو ګټور رې لحظې دي. پښتنه
هايکو نه يوازې د فطرت هنداره ده بلکه د فطرت
او روايت د اختلاط نه د رازېږېدونکو مظاهرو په
ملا سورلې هم خورې ګېا ده. پښتنه هايکو د فطرت
او روايت په ګټهېپږونو پنبه نيولے د ژوند تر تبدلې
لحظې رانيسي او نوې تنظيمي او هنري ساه پکښې
ورپوکي. دغه رنګ ځان له د مخ سره راټولوي.
بايد چې پښتانه هايکو ليکونکي د چاپېره ماحول
سره سره خپلې تخليقي چينې او د ځان دننه ربښتيا
په پوره هنري پوستوالي او روانۍ سره راپو ځائے
کړي او د عظمت او رفعت نه هسې بدونکي ترانې او
سندرې ترې نه را اوزېږوي. يقيناً چې هم داسې به
کيږي.

په درنښت درناوي
اظهار الله اظهار
ليکچرر اردو څانګه اسلاميه کالج
پېښور يونيورسټي
نېټه- ۲۱/۶/۲۰۰۲

Scanned by CamScanner
(c) ketabton.com: The Digital Library

حوالې

۱- اظهارالله اظهار — راته غوږونو کښې بنګړې شرنګوي

۲- اظهارالله اظهار — کاڼي د ګل په لاس کښې خوندنه کوي

۳- اسمٰعیل ګوهر — مسکا

۴- دیدار یوسفزے، ډاکټر — نسکورې لمبې

۵- سهیل احمد "مدیر" — هایکو انټرنیشنل (اقبال حیدر نمبر)

۶- شکیل احمد نایاب — "پلوشې" غیر مطبوعه

۷- ناهید سحر — خپلو خوبونو له تعبیر لټوم

۸- نوازطائر، پروفیسر — خوبونه خپل کلي کښې

۹- محمد ایاز غزل — د بنا ستونو د صحرا ورځې (غیر مطبوعه)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوئي مې دا ده چې بنده يمه ستا
بريت اخر اووايه په خـه تاوګرمه
چې يوه ساه مې هم اختيار کښې نه ده

❀ ❀

دَ اخـري رسول امت کښې يمه
اوس خو زما او دَ جنت تر مينځه
بـيـخي قسم دے فاصلې نشته دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک به زما له حاله څه شي خبر
یو نوی داغ مې په لمن پرېوته
چې دګلاب څانګه کښې ګل بېسکاره شو

❁ ❁

زه دچا ملاسته غوا هم نه پاسوم
شین یې څکه ستا دچم لېونې
ما په ازغو باندې راکاږې مدام

❁ ❁

ځې دې د ورانې ایښې غونډې دے
بیته به وي دا چې درته ګورمه نه
څو به دځان سره په جنګ اخته یم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ زلفو سېورو ته مې خوب کولو
چې دَ ښځې ژړا راپیاده شوله
په سرهٔ غرمه ترېنه راپاسېدمه

دَ اسمانونو ورته سرخکته وي
ګل به کرم دَ محبت، چرته چې
دَ رېل پاټلۍ دَ غر سینه پرېکوي

څومره شرمېږي دَ ښائُست مېرمنه
ورته چې ګورم په نظر دَ مینې
رانه دَ خوړ اوبو کښې ځان غوپه کړي

Scanned by CamScanner

بې روزګارۍ چې مې ښځې اولیدې
وئیل یې ګرانه بابا غم مه کوه
بیا به تا فیانو پسې نه ژاړمه

❀ ❀

شیرینې ژوند د شوګیرو نامه ده
خپله ځوانۍ دې چرته خاورې نه کړې
د زوړ دیوال سیورې ته خوب مه کوه

❀ ❀

رب دې اباد کړي خپل کورونه په دوې
خو یو ژوړ سوچ کښې راګیر شمه زه
ښغلې چې مانه اتوګراف اخلي

ا لېونۍ سره به اوس څهٔ کوم
وائي که شل ودونه هم اوکړې ته
نو زهٔ به يَم ستا يو وېشتمه ښځه

❁ ❁

زهٔ چې ترې لرې هم لرې کېږمه نو
راپسې ژاړي د ګودر غاړه کښې
ما د ګنګا په اوبو اولامبوی

❁ ❁

په يو غورځنګ سره اسمان ته رسې
وه لېونۍ پېغلې په خود کښې اوسه
تا لا د زمکې تل ليدلے نهٔ دے

په زړهٔ کښې وایمُ داسې مړ به نهٔ یمه
چې مې دَ سیند څپې تر لړې یوسي
دَ ننګه غړې ئې نوره هم پوره شي

✿ ✿

زړهٔ په یوه خندا لمبه داسې شي
لکه دَ اوړي دَ غرمې لَه تاوه
دَ ښار پاخهٔ کورونه اور اخلي

✿ ✿

مینه په ځان ګواهي نهٔ رد کوي
تا پاندې ښکله اعتبار اوکړمه
تهٔ خو دَ هر پېغور ته تیښته کوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهٔ دَ سپېلو کاروان ته لار مهٔ نیسه
په شا ستانهٔ کړه نظر ونه دَ ښکار
څه کور ته څه! چېرته سرتوره نشې

❁ ❁

اوښکې چې ستا سترګو کښې اوچې شي نو
دَ شپې تیارهٔ مې اندېښنې زیاتې کړي
دَ اسمان ستورې رانه لار بدلوي

❁ ❁

درسره حقې شرې نهٔ کومه
څه ستا دَ خپې نه مې توبه شیرینې
خو راشه اوس دې رانه سپې کورې کړه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پکار مونه دي د فریب رنګونه
د سپرلي باده خپله لاره نیسه
هسې په مونږ پورې خندا مه کوه

❀ ❀

مینه په هر موسم کښې خوندنه کوي
په سر ځغرمه له کوره مه راوځه
د پښکال تاو دې میراته نه کړي

❀ ❀

ستا د قامت سوځ مې شمله هسکه کړي
چې بازارونو کښې د ښار جینکې
د سنبلونو په زور قد لویوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د ژړا ارمان دې اورژې خو
دغه یو څو څاڅکي باران شیریني
ددې وطن د ځمکې تاو ژیاتوي

❁ ❁

د سمندر سفر را یاد کړه کشه
رانه چاپېره طوفانونه ووخو
د ډوبېدو راسره ویره نه وه

❁ ❁

کور کښې د سپر اوړو درک نه لګي
خوځان د هیچانه هم کم نه گڼم
د وخت درې خمبیره نګي زما

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته وے مسافری مه کوه
لاړو دَ سر سپورے دې نم خاورې شو
دَ کور دالان دې پرېوتې اوخوړو

❀ ❀

دَ یوې پېغلې داېرې ې لوسته
ورته حیران شوم، ما یوه لحظه کښې
ګڼې بربنډې فرښتې اولیدې

❀ ❀

درد لا دَ اوښکو لار لیدلې نهٔ ده
وړنې چې مونږ دَ خپل وجود تاوونه
لا پشکال باراني شوے نهٔ دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ بې وسۍ داستان لا ختم نهٔ دے
ستا آواره خورې ورې زلفې هم
دَ چا مزدور په سر ورېځې نهٔ شوې

❁ ❁

خنکه مړه شي دَ نسلونو لوږه
هر څهٔ ښهٔ دې تېر دي خو غم دغه دے
زمونږ نه سترګې راپرېوځي هسې

❁ ❁

•

دَ حاسدانو شمېر مې زیات دے بلا
درد چې سېوا شي نو په نیمه شپه کښې
ستورې راپاسېږي اتڼ واچوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زغلمه څُم دَ پلوشـو پـه اوبـو
زهٔ ددې خـاورې سـره مينه لـرم
خو دَ اسـمان فـکر مې هم کومه

❁ ❁

ښکرې دې مات دانه وانه پراتهٔ دي
له تانه زار، راسره ضد مهٔ کوه
پرېږده چې فکر دَ روزگار اوکړمه

❁ ❁

زمـونږ دَ کلي ښې اسـوځهٔ شولێ
کور ته به رسـو کنه لار کښې به مرو
هېـوې ټرېفک دے اوګپه لاره ده

Scanned by CamScanner

ستې دې سترګې دَ ځوانۍ تاوونه
وېره چې بېکل دې کړم خو ښه اوکړمه
سکروټې نه بږدمه په ښو نرو دګل

❁ ❁

ځوانۍ منم له موره کمه نه وې
خو که زما په کور کښې ګوټې وهې
هسې به ژوند دَ خپلې لور خاورې کړې

❁ ❁

ساه راکښې نشته خو خبرې کوو
لکه په زول کښې چې ببلې لاړه شي
او دَ پکو پړې تاوېږي هسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې وایه که زما په لیدو
د زړه درزا دې سوا شوې نه وي
تو بیا دا ستا غوږونه سره ولې دي

❀ ❀

د مینې کومه سلسله یاده کړم
د تیلي فون تلې چې اوغږېږي
زه هم که څوک ماله په مرې غلي شو

❀ ❀

خوږه د مینې راپېژو کړه هله
چې ستا بانه برند شي شیرینې زما
تو کېږ چاپېږ تورې ټوګې والوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورک مې له ځانه حادثې کړې د ژوند
داسې مې هېر شي د بنائست یادونه
لکه چې اور د ځنګونه ورانه کړي

❁ ❁

پېغلې ځواني دې د سپرلي موسم دے
سترګې چې واړوې راګوري په شا
اسمان کښې پرق شي د یاران شپه شي

❁ ❁

فطرت بنائست هم د انسان زیاتوي
چاپېره وخاندي ګلونه د رنګ
د رېل پاتلي چې د غر زړه کښې اوځي

Scanned by CamScanner

دا نه چې زه ئې ونګینې نه وینم
خو د فطرت ځنګل وحشي داسې دے
چې ښسخانو له پناه ورکوي

❁ ❁

د خدائے رحمت هم امتحان دې کښې
چا کښې هم مینه وروروولي نشته دے
دا د چینې اوبه چې کوم پله ځي

❁ ❁

خدائے شته مدام د ژوند سندرې وایم
زه د بښمنې چا سره نه کومه
ما د خوږې چینې اوبه ښکلي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا معجزه دَ محبت اوو ینه
چې دَ درد څڅکه په اسمان خوربږي
دَ اوربڅرې دَ باران څاڅکي شي

❁ ❁

سیلاب چې راوړي دَ ګلونو څانګې
دَ خوشبویو قافله لوټ شوله جوړه
اوس به دَ کوم تصویر په دام ژوندي یو

❁ ❁

دَ نظرونو تماشې اوخوړې
دَ ارمانونو مې دنیا ورانه ده
تا دَ رنګونو لوګي رانیوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اک یو تصویر زما په سترګو کښې دے
ماله به څوک د خوب تعبیر راکوي
باراني وریږي او فصلونه سوزي

❀ ❀

د دې وطن فضا سپېره دومره ده
څه هوا که هم راوالوځي نو
د چا غریب په خونه اور پورې شي

❀ ❀

آ لېوني مې چرته قتل نه کړي
دومره خرابه شوه فضا د وطن
څوک په رڼو اوبو کښې ځي نه دیي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تپوس کوم څو خفه کېږې به نه

دومره دې ستړکو کښې وحشت ولې دے

ته که د ښکار سړو زغلولے نه ئې

❀ ❀

کور ته ورځه رب دې سر تور نه کړه

بې لوېټې حُسن رسوا داسې شي

لکه چې رنګ د لوګي والوځي

❀ ❀

د ښار مېړې منې خپل خاوند ته وئیل

خدائے شته له تا ئې ستړکه هم نه رپي

سترا د دفتر چپړاسي ما تنګوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته معلومه دَ دښمن توره ده
چرته دې مدام کړځي په زور دَ اوبو
ته ترینه لاس واخله نو ځي به ډوب

❁ ❁

که درته غږ نه کوم تښتې نه او ځي
پرېږده بې خونده دې دې شه پېژنم
ته دَ موټي په زور تمپونه وهې

❁ ❁

پېښ نه ګڼلو نشته دَ خور او دَ لور
ددې وطن زلمي خو داسې نه وو
څوک مې دا زهر ګروي وینه کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ په ساحل د سمندر ورک شمه
د درد د ژانګو سېل راوالوځي او
د اوازونو په مرۍ غلې شي

❀ ❀

دومره اوچت تو پونه خله ولې
زما خبرې ته هم غوږ کېږده لږ
څوک دې الوړې او ږنده نکړي

❀ ❀

د سر پروا مینه کښې نهٔ کوم څو
دومره زما قتل اسان مهٔ ګڼه
زهٔ څه ویستلې اوږه هم نهٔ یمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پروت که د سلو پړ دو شانته یمه
د نظر پړق به مې در اورسوي
هوار د تندر په اوږو الوځم

❋ ❋

د خوشحالۍ بنیاد په غم وي ولاړ
زما په شونډو خندا خوره شي
لا د غوټۍ زړه خو چاودلی نه دی

❋ ❋

اوس خو بنه ستا ده چې راځې او که نه
شیریني ته چې مې په خندنګ کښې نه ځي
نو پلوشې مې د سپوږمۍ سوزوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ روح زخمونه مو له شمس اووتل
مهٔ خوشحالېږه لېونۍ که په مونږ
اسمان دَ کاڼو باران ته وروي

✿ ✿

څه ته مې زهر خوړوه ويته کښې
خو چې زما دَ مينې زور اووينې
مرګ هم دَ نيمې لارې ستون شي زغلي

✿ ✿

اسمان بلنې دَ راتلو راکوي
ستورې ګډا کوي په ساز دَ مينې
څوک چې سواره شو دَ هوا په اډکو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب دې ژوندی لره خوشحاله اووایم

د کتو کور دې زړه د کاڼي کړلو

مینه اوس تا بانـدې اش نه کوي

❀ ❀

شیرینې مه ځه د هوا مخې له

چې ستا د زلفو خوشبویي شي خورې

په اور کښې اوسوزې وربه مې د کملو

❀ ❀

زړه به بلا بلا مزې غواړي خو

طوفان دې، مه اوځه له کوره بهر

د خپلو زلفو دام کښې ګیر نه شې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ له تانه یو تپوس کومه
په نیمه شپه د سمندر ننداره
رانیسي ولې د اسمان لمنې

❀ ❀

د غټې غوټۍ نه پرهېز کوه لږ
وازګه دې ډېره په بدن اوخته
نیمبو نچوړ کړه د قهوې پیاله کښې

❀ ❀

د خوددارۍ د اسمانونو مینځې کښې
ځکه زنګېن مه جوتې خوږمه زه
چې ما جوته د چا خوږلې نه ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

که جذباتي شوې ځان به اونه مومې
د خپل رفتار تېزۍ د لاس لاندې کړه
اُس د ځوانۍ دې واګې اونه شلوې

❁ ❁

د زړه د درد منزلې سر ختنکه شي
مینه روانه د اوبو غونډې وي
ژوند خو د واورې چم دے زر ویلې شي

❁ ❁

په سمندر کښې رېز مرېز شي غرونه
ته چې پستې پستې خبرې کوې
زړه مې د کاڼي په رنګ تې اونه چوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ژوند ـ ستا د ليدو په اميد

وي د نمر د پلوشو سپوري هم

تياره ځاپېره په ګودر خوروي

اوس پخپل وس پخپل اختيار کېږي نه زه

ما چې رنګينې لوېټې اوليدې

د زړو سپل ځان سره يو رمه زه

ستا د بنا ښت لمبې مې مرې په زړه کېږي

خپله پسته سينه کېږي زور راکړه لبن

د ژوند دا شور مې چې ته کانې نه کوې

Scanned by CamScanner

د ناز شمله به مې راټیټه نه شي
نمر چې پرېوځي نو زما شیرینې
شفق شفق څادر په تا غوړوي

❀ ❀

تا چې تر منځه لوېشته اووېسته
سپوږمۍ زما او ستا شوې لارې جدا
ته به فانوس زه به ناموس پسې ځم

❀ ❀

پوی شو مه اوس چې پښتنه پېغله یې
مات چې کړل ما ستا د زندان سیخونه
تا د پیشو پنجې په ما ښخې کړې

دَ پاغوندو باران لمبه لمبه کړم
زهٔ لا په دې فرېب کښې ګړس ومه چې
دَ واورې غر لا وانوستلے نهٔ شي

❀ ❀

کله کونګښې دَ سندرو ژبه
دړې کهٔ ئې غرونه په شا اوتمبوي
او درېږي نهٔ دَ اوازونو سفر

❀ ❀

زمونږ دَ کور چت که راڅاڅي په مونږ
شکر په دې خبره هم اوپاسو
چې په تالا مېدان خو پاتې نهٔ یو

له حد نه نهٔ اوځم خو څهٔ اوکړمه
دَ هاغو نرمو ګلورینو شونډو
جو ته چې اوڅکمه جو ته جو ته شم

❁ ❁

اودرېږي نه دَ قیامتونو سفر
خو چې په کور کښې جینکۍ پېغلې شي
اواز دَ تندر غورځېدو واورمه

❁ ❁

څنګه شي ختم ازمېښتونه دَ ژوند
چې یارانونه دَ سپېرلو کښېږي نو
یوسي شیبې دَ لوکو رنګونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس زهٔ فالګی ته لاس په خهٔ اوښایم
ستا د تندي کونجي لیدلي دي ما
زما د لاس کرښو کښي هیڅ نشته دے

❀ ❀

د کمپیوټر نه مي پوښتنه اوکړه
اوبهٔ په څانګ باندي بیلیږي که نه
دې کښي یو پلار په ځي دزي اوکړي

❀ ❀

لا د ادراک منزل نه ده لرې یٔو
یو نسي سترګو نه خوبونه زما
د ورک نظر تعبیر مي مه راکوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د قتل تور درپورې مه شه
ته چې په کړسه کړسه خاندې چینې
پام کوه ماته زاتر غاړه نه شې

❁ ❁

کړې مې یوازې د مابنام تیاره کښې
چې خپل غرور تر ښه لمبه پورته کړې
بیا مې په سر د غرمه کښې سپورې نیسې

❁ ❁

دا چې د غر په څینه څه شوې دې
ستا د پېښو پښو شرنګ را اورېسې او
بیا مې تر لرې انګازې خوروي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ به ډوبېږي په ساحل کورونه
چې خاموشي د غزالیو سترګو
د سمندر د شور بنیاد ایښې دے

ستا نه قربان شمه زما شیرینې
تا چې زما په شونډو خوله ایښې وه
هاغې یوې لمحې مې ژوند خاورې کړو

د موسیقۍ لمحې خپله ژبه نهٔ وي
پکښې مدام ستا سندرېز خیالونه
د ژوند رنګونه، تصویرونه وېشي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاورې شم پوے دَ اخترونو په خوند
کشتۍ کښې ځي، شي له نظره پناه
او زهٔ دَ سینه په غاړه ناست پاتې شم

❁ ❁

دَ سروې اونهٔ چا ته نهٔ ښیتېږي
ده قدرمندهٔ په دا حال، ګڼي نو
نهٔ خو میوه نیسي نهٔ سیورې لري

❁ ❁

څه چې دَ ستورو په لټون کښې اوځو
رانه چاپېر دَ سمندر اوبهٔ دي
دَ څپو مینځ کښې ژوندون تېروو

Scanned by CamScanner

ستا د راتلو ښکالو خوره شوله جوړه
دې چې د ټول کلي غوږونه ولاړ
د زړهٔ درزا مې نوره هم تېزه شوه

❁ ❁

جوړه تېره تُوره د غرخېړه شي
راشئ په مېنځ او شلوئ تال د بوږې
د پسرلو باران مې لا ژړوي

❁ ❁

د شين اسمان باران په شړق اوښکه
په کومه ورځ چې د کمېدر وادهٔ وي
ښارسې په سر دې اوښکهٔ وينم

منه اوږدۀ بانړۀ دې مۀ پرندوه
ستا شاهينې نظر چې پوره شي نو
وايم که باز چېرته مرغۀ اونيوه

❁ ❁

زۀ مختورن نۀ يم شيرينې زما
دَ اوښکو پړق مې ستورې هم تت کړې خو
تورې چشمې پۀ سترګو کړې دې تا

❁ ❁

خپل احساسات مې پۀ غورځنګ داسې کړې
چې دَ سرخکو سېل راپورته شي نو
زۀ دَ اسمان غاړو کښې والوځمه

شیریني څه! رب دې ودانه لره
ستا په کنځلو مې زړه نه بدېږي
ما د سیندونو روانۍ لیدې دي

❀ ❀

څه که یاران پرې د سپرلي ورېږي
چې د غرمو تاو تر پښه رس وېستې وو
د هاغو اونو پاڼې شنې نه شولې

❀ ❀

څوک هېر ولې شي د ژوند حادثې
هوا چې هسې پاڼه هم خوزوي
وېرم که جونګړه مې طوفان یوړله

وائې منمه چې سړے ئې شریف
خو ژوند هم ځان له غرقولے نهٔ شم
ستا نه خو سترګه دَ چا هم نهٔ رپي

❀ ❀

ستا په سر کلي سره ښر کړمه، خو
بې وجې خنګه چاته لاس واچوم
اوس څوک په اوچه هم لامبو نهٔ وهي

❀ ❀

ډېر لوے عذاب دے دَ احساس محرومي
زهٔ خو ښهٔ ستا لار کښې ولاړ نهٔ ومه
تا دَ موټر هارن په څهٔ اووهه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ دَ دردونو دَ صحرا تنده یم
ساه چې مې کله په وتو شي نو بیا
خدایه شته له شرم نه او به شم

❁ ❁

دَ تعبیرونو په فریب تېر وتم
ما چې په لاس کښې لنولکه اونیوه
نو دَ بناسُت رنګونه ټول والوتل

❁ ❁

جوړه کړي قیامت دَ لوټو الوتل
ستوري داکوزشي دَ کودر په غاړه
او دَ اوبو څاڅکي اسمان ته رسي

Scanned by CamScanner

سوچ کښې شې ورکه چې وریاد شمه زه
ریموټ په لاس تې وې ته ناسته وې او
چینلې هسې بدلوې لېونۍ

❁ ❁

که دې په زړه کښې وې ارمان د مینې
هلته راځه په بېړ ته بیا چېرته چې
دَ پوخ سړک نه کچه لار بېله ده

❁ ❁

دَ سمندر طوفان مې ځان سره وړې
ستا نرګسې سترګې رایادې کړمه
پورته دَ ستورو چم ته او خېژمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حُسن دَ مینې په خوند څه پوهېږي
ستا دَ یوې خندا نه زار شیرینې
خورې ورې دَ کهکشان سلسلې

❁ ❁

اوښکې دې اوچې له بڼو کړه کڼې
دا دَ احساس چپه به تا ورکه کړي
غمې تېندړه مه دَ صحرا شګو کېښې

❁ ❁

ځان رابرڅېره کړی دَ زړونو درزاء
دَ محبت اواز خو نهٔ ورکېږي
اوس هم فضا وراني زمونږ سندرې

Scanned by CamScanner

کاږهٔ خفا پوُنه دې زما شيرينې
نوي دلدل کښې دَ ژوند خخه نهٔ کړي
ځې رانښکاره کړه چې يو لار را اوځي

اوښکې خو کانړو کښې هم لارې کوي
خو چې نرمې پکښې را تغلله ذره
دَ اوچې دم دے څوک ئې څخهٔ اونيسي

زړهٔ مې يو درز کړې چې دَ کلي غريب
بېکرې تک وهي اور اولګوي
په نيمه شپه چرته قيامت رانشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تک ورکول خو وي فطرت د لـړم
خدای شته چې یو ورځ به دې مړ کړي په چا
د دې لور څه فرشته خو نه وي

❁ ❁

ساه چې د وخت اجیس ته راکاږي څوک
داسې د زور سیلۍ را والوزي چې
په بله واړوي د چم کورونه

❁ ❁

کاڼي د غره له سره اورغړوي
چې مخ په لاندې ځي کورونه وران کړي
خو د طوفان د زړه نه تاو نه اوځي

Scanned by CamScanner

ته چې د سیند په غاړه کور جوړوې
ډېر مبارک دې شه زما تسېینې
خو که سېلاب راغی نو بیا به څه وې

❀ ❀

ښځو ته اوګوره چې واګې شلوې
د کټ په لنګه ئې بورقه پرته وي
په یوه خېټه ګرځې په ټول کلي کښې

❀ ❀

خو ښه دې خپله خو ویړ مه زه
تا د کولال هنر بې لارې نه کړې
جوړ د یوې خټې نه ټول لوښي دي

ستا توري سترګې څنګه هېرې کړمه
ما د زم زم په اوبو هم اووینځه
خو د لمنې داغ مې هغسې دے

زړه چاته سپک کړمه شیرینې زما
د راز خبره درته ما کوله
خو ستا د خولې برغولے هم نشته دے

څوک هم د ژوند په خوږو پوه نشي هېڅ
لکه د کلي د تماشګي مزدوري
څه د اوړو څه د بونو اورسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاچې پرې شل کاله خوارۍ کړې وې
هغه تصویر مې کباړي بازار کښې
په یوه نیمه روپۍ واخستو نن

❁ ❁

تپوس کوه مه، دَ څوانۍ دَمینې
څو په سیلۍ کښې بادیوه اوخته
او دَ یو څیک سره ئې تار اوشلوَ

❁ ❁

زما په خپل زړهٔ باندې وس نهٔ رسي
څو چې د رحٔمه ستا دَچم په ارخ
تهٔ دَ هوا خپو کښې زنځیر اوتړه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټک شي عذاب د اسمانونو په لور
لمسي چې هم راته سپوږمۍ اوخاندي
ستوري مې وریت کړي په چابک د رڼا

❀ ❀

دا د فېشن جهالت هم اووینه
چې الف ته هم کوتک وائي تل
د کتابونو ستړال کښې کړځي مدام

❀ ❀

خوب ته مې نه پرېږدي د تن زخمونه
ژوندے احساس مې تر سحره پورې
د ستومانۍ ویستو سزا راکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وفايي کښې دې هيڅ شک نشته خو
ساه مې اوباسي دَ الفت ساده ګي
زر درله جوړه دَ اوږو پوزه کړي

❁ ❁

سمسېږي نه زمونږ دَ ښار جينکۍ
که ترې چاپېره ديوالونه تاؤ شي
اوخاندي زر دَ کوړکړکۍ ښېږ ته کړي

❁ ❁

حُسن په هر رنګ کښې قيامت جوړوي
زلفې چې واړوي له مخه په شا
دومره رنها شي چې نظر اوسوزي

Scanned by CamScanner

اوس چې د شپې کور ته ناوخته ځمه
اووایې رب دې ځواني مرګه کړي ما
جانه! چې بیا ستا نه ګیلې نه کوم

❁ ❁

تل مې تېر یاسي د الفت په فریب
بد دې بلا د تورو سترګو ازار
زه په شینتغه ښځه واوړېدمه

❁ ❁

وایم چې ښکل دې د تندي کوښې کړم
زړه کښې چې هیڅ د مینې تاو نه لري
مړاوي به څه شي د کاغذ ګلونه

راته رایاد ستا دَ لېچې خوانږهٔ کړې
اوس چې دَ هر چا ټېلي فون راشي نو
خدایږګو زما دَ زړهٔ درزاء تېزه شي

❁ ❁

شیریني زړهٔ دې لاندې باندې نشي
اُ چې ټوټې تمانچه کړ ځوي
خدای شته وېرېږي له هاګۍ دَ ډزه

❁ ❁

ستا دَ خپلوۍ ارمان مې هم اورژېږ
خو ساه چې اووته دَ ګل دَ زړهٔ نه
نو سرتور سر مې خوشبوې اولېدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیدلې نه شي د بنائست رنګونه
ته ګوره اګې د فطرت لاسو کښې
د موسمونو په فریب تیروځې

✿ ✿

یوه لحظه چې هم هوا بنده شي
د زړونو شور د غوږ پردې اوشلوي
ما د خُنکل طوفان کښې مه ګیروه

✿ ✿

د طوفانونو زور په شا تمبوي
د محبت یوه نازکه خندا
له تاتړې د سره هم پورته ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته څو چغې هم ګونګې شي په خوله
د اوازونو دا ویجاړ کلي به
د خاموشۍ په ژبه څوک پوهیږي

❁ ❁

څوند کوي څومره سوزېدل مینه کښې
چې سروې ببغلې مې نامه اخلي
اورونه واخلم د چنار اونه شم

❁ ❁

څوک به دې اووژني د خپلې ویرې
او به خورې سر چې ازمرګ نه ئې ته
هسې غرمبېږې د لومبې بچیه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای شته هیڅ ته ملامته نه یم
که د مینې په تول روان یمه خو
د خپل رفتار سلسله نه ماتوم

❁ ❁

داسې د هر ستورې لمنونه کوه
یا م کوه کور دې غرغنډې اونکړې
او رونه کړې د رنګا جامه کښې

❁ ❁

د فطرت ناوې څو مره ظلم دے دا
ځان ته غاوره شي د نمر پلوشې
په چا رنګا کړې څوک په اور سوزوې

Scanned by CamScanner

ستا خود سرې خو په ماسرګړځوي
که چنګړې ته هم کوږدن شولې ته
په چم خصلت کښې په حلوه اوورېشم

❁ ❁

ښېرازه پېغلې دَ وادهٔ ته ورسته
خوند داسې داړوي تپوس مهٔ کوه
لکه کټوې کښې چې کبان پاخهٔ شي

❁ ❁

حد ماتول وي هسې ځان درکول
آخر به ماته شي يو ډز به اوکړي
څو به هوا په پوکڼې کښې پوکي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیل چاله ورکړه دا نجې غمېزه کېږي
دَ خاورې خوند زما په خوله کېږي دی لا
زهٔ ستا دَ کوڅې په خوېږو ښهٔ کوم

❀ ❀

اوس که څهٔ وایُم ګناهګار به شمه
هسې په ما باندې تهمت نګوي
خپله خندا دَ ګل په وس کېږي نهٔ ده

❀ ❀

نو لے چې مار له په مړې غلے شي
دَ غوږ په پرده مې دا آواز وشلوي
ژوند ګوډاګے دے دَ فطرت لاسو کېږي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زغملې نه شي د څوانۍ زورونه
د سمندر دا کم ظرفي اوونه
په يو غورځنګ باندې اسمان ته رسي

❀ ❀

چې د بېچي ژړا رايادة شوله
زة ستا د لارو نه واپس راغلمه
بيا مې ځنګل ته ازمرے اوشرة

❀ ❀

مسافرۍ دومرة اساني نة دي
چې څکو ونو کښې د ژوند راغلة نو
سپوږمۍ ته ګورة نيمه پاتي نشوة

Scanned by CamScanner

په نیمه شپه ستا د راتګ انتظار
پروت یم چې وسیله د اسمان د لاندې
لا دې په ما باندې څلې جوړدي

❁ ❁

لو تږه مې مه د دلاسو په خریب
پروا مې نشته که له تندې مرمه
دا له غلبیل کښې اوبه مه رانیسه

❁ ❁

چې معمولې تبه په ما راشي نو
ویښه مې ناسته د پالنګ سرته وې
په سر مې ټوله شپه زورونه کوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو قید کېږي نه دا ځي عشق
که دَ ښائست جوبن دې تېر شو نو څه
مړاوي لا نه دي ستا دَ یاد ګلونه

❀ ❀

د ښائستونو ئې بلا واخلمه
چې په دروغه ترېنه هم خفه شم
خوب ورله نه ورځي بیا شپې رڼوي

❀ ❀

ما ئې تر مېنځه روغه رانه وسته
زه دوا رو ډلو خپل دښمن ګڼلم
لاړ په پردي ښار کېږي سرادخوړه

Scanned by CamScanner

یو دربدلي پښتون ماته ویل
ما دَ مرانۍ انجام هم اولیدو
څکه ویښ یمه دَخپل سپوږۍ ته

❁ ❁

خدایه ښته چې مرګ موهم وړلے نهُ شي
چې موشیندل سر ونه، لارکښې دَحق
دَ کربلا تاریخ مو بیا نوے کړو

❁ ❁

راټیټوم دَ اسمانونو غرور
په سر مې توره اوښاندۀ دۀ خو
دَ سر بازۍ لوبې مې پرېښې نهُ دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند دَ فریب صحرا کښې نهٔ تېرېږي

زخمي احساس به اخر چرته اوړم

ستا دَ تصوير ستر که رنده اوخته

❁ ❁

دَ حبس نه مړهٔ نهٔ شو شيريني زما

تازه هوا به اوس په کومه راځي

هاغه يوه دروازه هم پورې شوه

❁ ❁

شين ينه دا هم اوربدلې نهٔ شي

ورته چې وېم زما بڼې خوښه ده

زر شو نړۍ او چيچي انګڼ ته اوځي

Scanned by CamScanner

بیا مې سپوږمۍ تندر نیولې ده جوړ
پړده کښې نغښتې پلوشې دَ نظر
زما په زړهٔ باندې تیارهٔ راولې

❀ ❀

ځان ترېنه تل په فاصله ساتمه
خو بیا چې هم آرام ته نهٔ پرېږدي ما
زړدې وادهٔ شي چې ترې خلاص شمه زهٔ

❀ ❀

منه دَ طمعې کور خالي وي منه
څهٔ په جرګو باندې صحرا ته دَ ژوند
باران چې راشي نو طوفانئې اوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

نور دَ رقیب په خوله باور مهٔ کوه
چرته په خر باندې هم ناسته نهٔ دې خو
وائي جهاز کښې مې سورلۍ کړې دې

❁ ❁

دَ پېغلتوب پټې راپارې نهٔ کړې
بلا مو ده اوشوه شیریني زما
چې هره خوله مې په خوله اېښې نهٔ ده

❁ ❁

دَ ناوې توب نخرې دې نهٔ منمه
مهٔ وینه پلار کړه دَ تلو خوبونه
اوس خو دَ شلو بچو مور شولې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

اَ دَ طلاق دَ نوم نه مرګ بنسهٔ ګڼي
خو اَزادي يې دومره خوښي دي چې
چرګ چې هم بانګ اووايي بام ته رسي

✿ ✿

هاغه خوبونه ما نه هېر نه دي لا
لاس چې به تا په سينه کېښودلو
او کوړکو چرګو به هاګۍ شاربلې

✿ ✿

نور مې ماتم په بې وسۍ مهٔ کوه
ستا په بڼو چې اوښکې اوښکې شي ژوند
شغله شغله ستوري په ما پريوځي

Scanned by CamScanner

که ئې ګوانښونه د نظر لیدے وے
نو مشرانو به وېښلے نهٔ وو
جنګ نهٔ یا ښلے نه ګټلے بنهٔ دے

نهٔ مې رانیسي او نهٔ ځان راکوي
د مـداري لور ده شیرینه زما
پړے راسست کړي پړے راکاږي بیا

ځي خپله نیولې راته او درېږي لېن
نو د ښائست سپړلي تلوار او نیسي
خدانه بدوش شي چرته کږه اوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

درسې سيند خوځاڼ کولے نهٔ شم
يوه دَ مينې سندريزه څپه
اوبو را اوړې وه اوبو يوړله

❀ ❀

شيرينې څومره زړهٔ راښکون وو پکښې
تا مې مړه باندې چاړهٔ راښکله
او ما دَ نوې ژوند تصوير ښکلوٗ

❀ ❀

سوچ مې کاوُ څومره بې رحمه دے ژوند
بر بوکے مې کړې دَ سيند په سينه
بيا راله يو لحظه کښې سر ماتوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګ رنګ ګلونه مې راوړلي دوخو
چې ته رانغلې نو شيرينې زما
کاڼو په ما پورې خندا اوکړله

❀ ❀

څه خوندور دَ مينې جنګ دے کنه
زه چې ترې پورته په کوټه اوختم
ا دَ اشکن مينځ ته راکوزه شوله

❀ ❀

دَ مخ سرخي مې په اوبو لاهو شوې
داسې بدل کړم ازمېښتونو دَ ژوند
لکه چې سرو سره پاره اوکي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منافقت دَ ژوند وژلمه خو
نن چې ماشوم ښځې په مخ ښکل کړمه
ما وے که مانه فرښته جوړه شوه

دَ چهت پکے بې حده تېز تاوېدهٔ
چې ورله ښځې له مرغۍ ورغله
ماته ئې خپلې بې وسۍ یادې کړې

ښهٔ ورته پته دهٔ خو غږ نهٔ کوي
اُف دَ کوچوان کاکا ټانګهٔ کلې شکني
لږه ورځ څومره حادثې زېږوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر یو امکان مې دَ خپو لاندې دے خو
چې ستا اوبږدۀ باڼۀ رابرند شي په ما
دَ خپل ایجاد لاره کښې خنډ جوړ شمه

❁ ❁

دَ لونګو مینې مې ژوند خاورې کړو
چې دَ رنګونو تماشې له تلمه
نو دَ بنائست کلي کښې سپو مات کړمه

❁ ❁

لوږې کوه نهڅې درته غږ نۀ کوم
ستا دَ فریب فریب بنائست نه لوګے
زۀ دې دَ ژوند په حقیقت پوے کړمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وږم که څوک ماته اوازونه کوي
په نیمه شپه رانه خوبونه تېښتي
بیا به پېریان بوتل کښې نه بندوم

❀ ❀

چې مې د سترګو نه راغلې وو خو
څه راته وېل تا ئې صفت کړے دے
څکه په خپل تصویر مئین شومه زۀ

❀ ❀

دغې چکر خو زمانې اوخوړې
ستا د رفتار مخه نیولې نۀ شم
څم چرته ځان له بله لار ګورمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهٔ چې زما په شا ولاړه وې نو
زهٔ د خپل ځاے نه خوزېدلے نهٔ شوم
ستا بېلتانهٔ مې ځکه ملا ماته کړه

❀ ❀

ناوې زما مانه خوشحاله څهٔ شي
کش چې شي تېزه مې درتاء شي د زړهٔ
د بناپېږ و وطن کښې ژوند تېروم

❀ ❀

خپله خپل ځان راتهولولے نهٔ شي
د اباسين چپې به هېرې شي ستا
که دې رنګونه د اظهار اولېدل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای شته په تا باندې مئین یم خو
مینه د نورو سره څکه کوم
د ژوند ډرامه کښې مې کردار دغه دے

❀ ❀

ستا لو پټې ځان کښې را نغښتې یمه
چې د سفر په نیت روان شمه نو
د هرې لارې په سر تا اووینم

❀ ❀

زهٔ سر د لاندې راګوزارنهٔ شمه
نن د ژوندون د کوهٔ قاف لاړو کښې
ستا د وجود خوشبوی رقص نکوی

Scanned by CamScanner

څومره کم ظرفه دَ فطرت ناوې ده
ته چې په لپو کښې او به راکوې
واخلمه اور تنده مې لا زیاته شي

❁ ❁

وائې دَ خپل زړۀ نه مجبوره یمه
که تهٔ مې اور ته هم وراچوې نو
دواړه لاسونه به دې زهٔ ښکلوم

❁ ❁

دَ سپو نه ځان خلاصول گران خو نهٔ دي
بس یو هړوکے ورته واچوه نو
دوي به پرې خپلو کښې جنګونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو اعتبار خاورې شو
دَ امتحان مرحله تېره نهٔ ده
چینجي غونډېږي دَ کابل مېوه کښې

✿ ✿

په خپلو وینو ئې لاسونه سرهٔ وو
یوې ماشومې په سلګو کښې ویل
توبه، نکړېږي به بیا نهٔ غوا ړمه

✿ ✿

زهٔ به دَ څهٔ نه توبه اوباسم
یو خوا روا کارونهٔ کوي خوک
بل خوا حیا راځي شرمېږمه زهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان به په اوښکو کښې را اونغاړمه
د ګلاب پاڼه به کښته شي زما
بیا د سینه په سر هوار ګرځمه

❁ ❁

سمندر رونه مې خوټېږي زړه کښې
په دې طوفان کښې چرته ورک نه شمه
ته مې یوه اوښکه لیدلې نه شي

❁ ❁

زه چې د خپل ښکي ژړا اووینم
هیڅ په ځان پورې نه شمه پاسه زړ
ځان د مور غېږې له ورا ورسم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بس خو ایمان دې خدای نصیب کړي زما
زه نه ولي یمه نه پیر فقیر یم
زما په قبر دې میلې نه لګي

❀ ❀

لمبې دې د مینې په خوند پوې نه کړمه
ستا ناز مینتوب له سره خلاص نکړی ما
پاسه د مور خوا له دې ځان رسوه

❀ ❀

د لوږې تندې نه به مړ شي اخر
لمغي سپین بږیري مزدور ماته ویل
د لونړو کټې ته خو لاس نه نیسي

Scanned by CamScanner

دا هم د ځان سره دهوکه ده يوه
اورې بچي چې مې په خوب اوده شي
لاړې مې تېرې شي زه ساه واخلمه

❁ ❁

واڼې زه خپل پالنګ ته ځان رسوم
نوره بېخي ايسارېدلې نه شم
ستاسو کتونو کښې کټمل شوي دي

❁ ❁

زه له دروغو نه نفرت کومه
خو له وطنه چېرته اوتښتمه
خلق مې وژني که رښتيا وايمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته د کور لاره هم یاده نه ده

تا چې ورونه د زندان لرې کړل

اوس به د زړه دردونه چرته اوړم

ښه که د شپې د بلا خوله وازه ده

خو زما لارې له راتللې نه شي

زه ستا د سترګو په رڼا پسې ځم

دلته په یو حال کښې هم خبر نشته دې

څوک چې له غاره د نفرت راوځي

د محبت توره ئې سر غوڅوي

Scanned by CamScanner

رابانديږي پوے ده ځکه مخ واړوي
که خپل غمونه ئې پېرزو کړل په ما
مړ به له ډېرې خوشحالۍ نه شمه

❀ ❀

تاته ګناه نشته شيرينې زما
که ازمېښتونونه په شا شوې د ژوند
چا په توده زمکه قدم ايښے دے

❀ ❀

ديو اکائي ده تړول د مينې جهان
اوږ ده بانهٔ چې اورکې پاسوي
ستورې په نيمه شپه اتڼ واچوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساه دانه اونهٔ ځي ویرېږمه زهٔ
چې ستا تصویر سره خبرې کوم
مانه زمادَ زړهٔ درزا، هېره شي

❀ ❀

ځان چې په ماهسې کوڼ کړے دے تا
اخر به خپله لاره واخلمه زهٔ
تر څو به تاته اوازونه کوم

❀ ❀

چې ئې دَ زنې خال ته کوتې نیسم
شیرینه ما باندې راسره غونډې شي
وائي زهٔ سپینه یمه توره نهٔ یم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما تصویر ته په ژړا کېنې واڼي
دَ تورو غرونو پناه شوې يې خو
ستا دَ راتلو خوبونه اوس هم وينم

❀ ❀

لور چې اوده شوله زما غېږه کېني
راسره غم شو ما ويل ځان سره
ستا پېغلتوب راته خبرې اوکړې

❀ ❀

کېني نو ما به څه څه نه وو کړي
خو دَ رشتو مېنې کېنې راګېر دا سې يم
خوب هم په غېږه خوبنه نه وينمه

Scanned by CamScanner

رب به دې روغه کړي شيريني زما
ستا بيمارۍ که ډېره هم لويه وي
د رب د فضل وړاندې هيڅ هم نه ده

❁ ❁

د ذهنيت نه يې خبر يمه بنسه
رقيب چې ستا په حقله سوچ کوي نو
دا په ډېران اګر بتۍ بلوي

❁ ❁

زه به ورځم د حادثو مخې له
که مې د ژوند اوربشه پاتې وي نو
دا تندرونه ما وژلې نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ویړوي د دروغژنو رښتیا
چې په اسمان کښې بجلي برق اوړي
نو طوفاني شپه نوره هم درنه شي

❀ ❀

څه نه تورې په لمن پورې شي
څو کورونو ته هم سېب اوړي
چې د اوبو وتلو لار بنده شي

❀ ❀

کومه ښکلا دې وایه اوستایمه
ستا انګې چې مړاوي مړاوي شي نو
د موسمونو نه خراج اخلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور دَ سپرلو په ذکر نهٔ ستړی وځم
واړه رنګونه چې راټول شي په ځلے
نو تر ښه ستا یوه ادا جوړه شي

❁ ❁

څه خپله لار نیسه پروا مهٔ کوه
ما ښکے چې ځي دَ اوازونو په لور
نو سمندر تر ښه کشتۍ ډوبوي

❁ ❁

توره او ډال به غورځولي وو ما
خو چې غښتلي دَ حالاتو شپه نو
چاپېره پړق دَ اورکو اوویلم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دَ بدن ورېمې دې ښکل کړمه نو
بيا دَ گلونو بڼ کښې نه ځانېږم
ما لوگي ځان سره وا لسوزوي

❁ ❁

داسې دَ گلې دَچينې په غاړه
چې ستا ښائست دالله آواز راکوي
زما سندرې به گونگې ځنگه شي

❁ ❁

په خاموشۍ باندې ئې مه تېروځه
دَ فرېبونو مرحلې غوښې کړه
چې زور پرې راشي نو آواز به کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه شوې د ګلې او د بنار فاصلې
کمځې پرانستې جينکې را اوځې
او طوفانونه سر راپورته نه کړي

✿ ✿

نمائشونه د جلوۀ مه کوې
زمونږ د ګلې دا کچه کورونه
دې طوفانونو ته د ټينګې نه دي

✿ ✿

څوک ترېنه سترګې پرانستلې نه شي
زمونږه چم ته د سندرو په ډاډ
هوا راوړي د لوپټو سېلونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې ریموټ باندې چینل بدلوې
شیرینې دې سوچ کښې راګیر شمه زه
دا سلسلې دې رانه ورکه نه کړې

❀ ❀

اوس مې تصویر هم پېژندلے نه شم
پر دوو درشلو مې نظر یو رڼو
زه دَ خپل کور په دروازه تېرومه

❀ ❀

ا دَ باران شپه دې جوړه هېره کړله
کجه کوټه چې څڅېدله په تا
او تا زما دَ کور زنځیر شرنګوو

Scanned by CamScanner

په کور کښې اکیوازې ناست یمه زهٔ
دَ کتاب پاڼې اړوم په مخه
اوس مې په سترګو څوک لاسونه نهٔ ږدي

❀ ❀

اووایې ستا خبرې نهٔ ختمېږي
مور به زما میراته پاتې کړي ما
څهٔ چې کونترو ته دانې واچوم

❀ ❀

بې شکه ته ئې زما وهم ګڼه
خو زهٔ په هیڅ هم باور نهٔ کوم
ما دَ ګنجې لاس کښې ګومنځې لیدې ده

ما په مرګ د غوا چاړهٔ راښکله
خو چې مې ستا اوښکو ته پام اوکړو نو
خدایه شته زما نه کلمه هېره شوه

❁ ❁

زهٔ به د دریو پوړو هندسې شمارمه
تهٔ که د خپل مدار نه اونهٔ وتې
د خپل خاوند سر به دې غوڅ اووینې

❁ ❁

وایم چې شل دړه دي زهٔ اُولم
توره چې لاس کښې د دښمن ورکوې
بیا ترې د سر خیر و نه غواړې ځله

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاتله ته که ما وژل غواړې نو
بسه په اخلاص راسره مينه اوکړه
زه په ګواښونو درکو نه مرمه

❁ ❁

زه په الوتې لوګي پسې تلم
لا رانيوه مې چې ازاده مې کړه
ما د مرغۍ خوله کښې مُلتې اوليده

❁ ❁

اوس مې دا خور وجود راټول څنګه کړم
چې ځانځې پکښې ولاړه وې ته
نن مې هم هاغه ائينه ماته کړه

Scanned by CamScanner

ذرې ذرې شي دَ ښکارې تهو يکه
ساکانې اوځي له تنکو پېغلو نه
ته چې دَ زانو په سيل ډزې کوې

❁ ❁

خدای شته چې ځان به په خامار اوچیچم
خو که مې ياد وې دَ ښائست مسې منې
ستا په کمڅو کښې به ګلاب نهٔ پرېږدمه

❁ ❁

هر څهٔ چې کېږي خو لندن ته نهٔ ځم
دَ خپلې مور يوې خندانه به زړهٔ
دغسې شل شل پي. اېچ. ډي. زار کړمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا حادثه هم معمولي خو نه ده

پېغلې چې ما سره تصوير ويستلو

ګوره زما کمره کښې ريل ختم شو

❀ ❀

ګام تر ګامه خندا په خفګان واړوم

لکه دُبت مې ځان ته ګاګ اودروي

يوه لحظه کښې د پېړو قيصه ده

❀ ❀

شيرينې تا چې ورته ګل لېږه کړو

سيند خونړی شولو، په واک کښې نه دی

د ګلي سره خوله ماشومان ډوبوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه راغلې په ستا کلي ته
شیرینې هیڅ رانه تپوس مه کوه
ما دَ خپل زړهٔ دپاسه خپې ایښې دي

❁ ❁

سرې مې غوښې کړې نو شیرینه زما
وایې زهٔ دا دَ وینو کرښه ګورم
چې دَ دریاب اوبه ئې چرته اوړې

❁ ❁

وه لېونې له کوره مه راوځه
چاپېره کلي کښې سیلۍ الوزي
په تا به لاړه کښې لمن واړوي

Scanned by CamScanner

چې ستوماني لږه ویستل او غواړي
هوا ئې پاڼې پاڼې خور کړې وجود
د گل خندا هم حادثه ده د ژوند

✿ ✿

شیریني اوس او وایه څه او کړمه
ما د خپل زړه د غل نه ژبه پرېکړه
خو ماته بیا هم اوازونه کوي

✿ ✿

پرېږده چې دغسې دې خلق رټي
درته به کُفت قدرې چا کړې نه وو
خو ستا په خوله کښې هډو ژبه نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس مې تنکۍ ځوښتنې وس کښې نه دي
که تا پرې سترګې راوېستلې وې نو
دا به دومره په سر نه ووختې

✿ ✿

دا سادګې ئې نشي تور په لمن
ګوره چې تېز باران کښې ښکلې جينۍ
د لوپټې د لاندې ځان پټوي

✿ ✿

پلار دې زما بابا ته ښه کړې دي
که ته زما په خوله باور نه کوې
ورشه د مور نه دې پوښتنه اوکړه

Scanned by CamScanner

خبره وړاندې نه پرېږدې بنسټ ده
داسې چې بوسو کښې اوبه بوځي نو
هسې نه ورسته ترې لانجه جوړه شي

❁ ❁

تېږو نه بنسټ نه وي نادانې جینۍ
که لاس او خپه دې لږ هم شي خطا
بیا به د سترګو لګېدو نه اوځې

❁ ❁

د کلي دا دستور مې خوښ نه شولو
پېغلې کټوې په نغري پرېږدي او
د ګاونډي کره تنور لمبه کړي

آ چې اننګړ کښې به چړقاوُ کوُو تا
او زهٔ به تاسو کړه درغلمه
نو څومره خټې به ترې جوړې شولې

❀ ❀

په زړهٔ کښې ځان سره کړم ریبمه
دې کښې به خاورې سترګې ورشي زما
پالنګ چې تو له شپه چغار کوي ستا

❀ ❀

خاورې څوک پوے شي په خوند ونو دروند
زموږ وطن کښې چې سپرلي راځي نو
لو بړه دَ مینې په اوګو سوړهٔ شي

دَ سیخکو غونډې ژوندون دے زما

توره تیارهٔ کښې پلوشې وېشمه

دَ ګلبدنو لاس کښې اور واخلمه

❁ ❁

نن یو سپین بزیري په ژړا کښې ویل

لو نه مې تښتي ایسارېږي نه اوس

بیا به طوطیان په کور کښې نهٔ ساتمه

❁ ❁

خاوُرې به وده زما قام اومومي

اونه چې هم دلته راپورته کړي سر

زلمي يُې څانګې په تبرونو وهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا خو دې ستر ګې غړېدلې نهٔ دي
دَ ژوند رنده به دې هوار داسې کړي
دا ستغې سپورې به له تا هېرې شي

دَ ژوند یوې غرمې دې زور اوبهٔ کړو
دا حادثې خو به راځي او ځي به
او لا خو ستا دَ زنې خال تازه دے

یو دَ اتیا کالو سپین ږیرې بوډا
ګورې په ډش باندې بربنډ فلمونه
او ناست دے لاسو کښې تسبې اړوي

Scanned by CamScanner

اوس چې د سیند په غاړه ناست یمه زه
او د اوبو چپې راتاو شي له ما
وایم که ستا د زړه درزاء تېزه شوه

❁ ❁

سترګې چې مانه اړولي دي تا
زه د ساحل طرفته زور کومه
خو د دریاب چپې مې ځان سره وړي

❁ ❁

نن خو مې ټول بدن دردونه کوي
شیریني غېږه کښې مې کلک اونیسه
که ستومانی مې د وجود اووتي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

تهٔ ګل فروشه ، زهٔ مئین دَ ګلو
ستا او زما نظر کښې ډیر فرق دے
تهٔ په شپیلۍ زهٔ په شپیلۍ پسې ځم

اووائي دا فضول خرڅه نهٔ منم
هاغه میرمن مانه خفه ده په دې
هفته کښې دوه ورځې پانچې خورمه زهٔ

ساده جینۍ ځې هسې ځان ولې خورې
هغوی دَ شمعې وجود څهٔ اوزغمي
څوک چې په ګلې کښې سکارهٔ پټوي

پېغلې زلمي د ښار د پارک په خوله کښې
څو مره د خپل مقام نه لاندې راځي
چې د موټر توري شیشې خېژوي

❀ ❀

لمبې د ژوندون خوښتنې نه پېژنو
خدای شته چې سل کاله به ورستو لاړو
موږ چې یو ګېنټه ګهړۍ وړاندې کړه

❀ ❀

دا بې حسي به مانه ساه او باسي
د ژوند احساس پکښې غورځنګ نه کوي
ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

رو رو مې تانه اعتبار پاسېده

ستا محبت هم اخبارې بیان شو

دَ پروف خامه یکښې بلا ډېرې دي

❀ ❀

دَ ژوند په داسې مرحله کښې یمه

هر یو ماشوم چې راته اوخاندې نو

زما پرې مینه دَ بچو ماته شي

❀ ❀

چې یو طوطي مې بندیوان اولیدو

ویل مې کس جوړ په پنجره کښې شومه

رب دې وزرې دَ چا نهٔ پرېکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې په اسمان کوږې ورېځې راشي
ماته دَ هاغې چم قیصه یاده کړي
چې او سېږ ونکي ئې سېلاب اوړي وو

❁ ❁

خدائے شته دَ کور مې دروازه نشته دے
خو زهٔ راګېر په دې غریب کښې یمه
چې هواګانې ماته ور ډبوي

❁ ❁

زړهٔ مې درزېږي چې ئې اوښهٔ وینم
دَ سمیّه او دَ نعمان مینه مې
په خپل حسّان باندې هم ماته نهٔ شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خیال اوباسه ستوماني شیریني
څه بې حجابه دي دَ نمر پلوشي
ستا تصویرونه په دېوال جوړوي

❁ ❁

درني وريځې په اسمان شوې خورې
اوس دَ ځنګل نه په تلوار را اوځه
دلته دَ تندر غورزېدو ويره ده

❁ ❁

اے دَ رنګینې لوپټې مسې مني
ته چې اوده ئې او سیلۍ والوزي
وېرم که هندو رانه کشمیر یوړلو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ګودرونه دَ ښائست بلبله
چې دَ اوبو ښاڅکي را اولي په ما
نو چار چاپیر په کلي اوربوري شي

❀ ❀

ته که سوره شوې دَ هوا په اوګه
خو دَ اثر نه مې وتلې نه شي
زما دَ اس رفتار به تالاندې کړي

❀ ❀

زه چې سر تور سر جینکۍ اووینم
په زړه کښې ځان سره کرم ربمه
دَ وخت طوفان به مونږ ه چرته اوړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما له زما د سوال جواب راکړه ته

مېرمنې نیت که دې صفا وي د پېین

بیا په ویښتو ولې حضاب لګوې

❁ ❁

تاچې زما په لاس دستخط کړے وو

دا سې شو وران لکه درياب د ګلې

کچه کورونه په اوبو لاهو کړي

❁ ❁

ځان مې په اور پورې نیولے دے بس

که زما سوې مخ ته پام نه کوې

ما سره هیڅ نشته ثبوت د مینې

Scanned by CamScanner

مېنې د ژړې ماښيګر کړمه ژړا
تا چې سپينې پوړۍ را اخلسته کړمه ژو
پرې د خطلسه کېنې ژوانه تښته ژړه شوه

❁ ❁

غم زما زړه داسې خوړلے نه دے
د ورځې چې ځان پاندې خوار غم کړے دی
څو د خندا هسې چې زړه نه شولو

❁ ❁

د غه احساس به پرېوها اوړې ما
پېغلې چې هسې هم تندي کړوي
وایم که ما ته سلامونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس که زهٔ مرمه خو خوا زهٔ به وېښم
یوې کمزورې دَ انار اونې نن
یو زور اور طوفان په شا تمبوّو

❀ ❀

نن مې جوړ بله خودکشي اوکړله
ستا لوپټې نه چې مفلر جوړ شولو
زما شمله نوره هم هسکه شوله

❀ ❀

دغه علت به تر پټه خندکه اوځي
دَ بېدارۍ نغمه چې وایمه زهٔ
زما دَ قام زلمي په خوب اوده شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کاڼو ښار دے ګوري پام به کوې
بیا به خپل ځان راټو لولے نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئینه ماته نهٔ شي

❁ ❁

دا خپل ښکاري قطرت به ما ړوبوي
چرته چې اوویشم رواني اوبهٔ
وېرم که په زاڼو پسې منډې وهم

❁ ❁

ګوتې په مروړې بیا، خوښې به نهٔ وي
زما رقیب دَ اوچې دم دے ګوري
وه لوګړ په فاصله ترې اوسه

Scanned by CamScanner

ژوند د بقا د اندېښنو مېوه ده
که د تخلیق شعور بېخي نه لري
نو چرګه ولې په هاګو ناسته دي

❀ ❀

د موسمونو جېس اوخوړې جوړ
د ښار ښځه بنګله چې، ته پرېږدي او
د کلي شاړ کور ته تږې کړه کوې

❀ ❀

نور د کېبل تارونه مه خوروه
زما د ژوند تصویر ترې نه سازېږي
ستا د تهذیب رنګونه ما اولیدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کاڼو ښار دے ګورې پام بـه کوې
بیا به خپل ځان راټولولے نهٔ شـم
ستا دَ سنګار آئینـه ماته نهٔ شي

❁ ❁

دا خپل ښکارې قطرت به ما ډوبوي
چرته چې اوویـنم روانې اوبـهٔ
ویم که په ژاړو پسې منډې وهم

❁ ❁

ګوتې په مروړې بیا ، خوښې به نهٔ وي
زما رقیب دَ اوچې دم دے ګـورې
وه لوګې په فاصله ترې اوسـه

Scanned by CamScanner

ژوند د بقا د اندیښنو مېوه ده
که د تخلیق شعور ښځې ته لري
نو چرګه ولې په هاګو ناسته دې

❀ ❀

د موسمونو جیب اوخوړې جوړ
د ښار پخه بنګله چې ته پرېږدې او
د کلي شاړ کور ته ترې کړه کوې

❀ ❀

نور د کابل تارونه مه خوروه
زما د ژوند تصویر ترې نه سازېږي
ستا د تهذیب رنګونه ما اولیدل

له دې دغونو نه بهر راوځه
لا که خبرې ئې زده کړې نهٔ دي
دَ خاروني مخوکه مهٔ پرېکوه

✿ ✿

چې په ځنګل کښې په ما شپه راغله نو
سپوږمۍ دَ اونو منځ کښې ځان پټ کړلو
ځان ته دَ چا سترګې را یادې کړمه

✿ ✿

خداے شته زما دغه مطلب خونهٔ وو
ما چې در یاد کړو دَ مشکنو امېل
په تا نرۍ نرۍ خوَله راغلله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا صحبت کښې مې خپل ځان ګڼه کړو
لاس کښې مې هیڅ نشته شین یې زما
تا له ګجرې له کومې راوړمه زهٔ

❁ ❁

ستا سادګۍ مې زړهٔ وړي ، لیونی
تهٔ له هغوي نه د خپل طمع کوې
څوک چې مدام ګلې کښې سپی جنګوي

❁ ❁

دَ انتظار لمحې قیامت وي ګلې
زهٔ داسې څاڅکې څاڅکې ویلې شومه
لکه ګلاب چې څوک په اور اونیسي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ئې زما دپاره کور پرېښې وو
اُ لېونی دومره بې وسه شوه چې
زما کتاب په کباړي خرڅوي

❀ ❀

دَ دواړو روغه اوس بلا گرانه ده
لاره دَ ژوند تړې بېله کړې ده ما
وخت په یوه ځې زهٔ په بله ځمه

❀ ❀

نن یو بوډا ته اُسېنې اوویل
ستا دَ غوږونو ویښتهٔ هم سپین شوخو
اوس هم دَ پېغلو په خندا تیروځې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ د صحرا غریب کښي ژوند تېرو

خاورې سموو او خورې کاروو زموږ

ناست یو مدام له شګو پرې ی غرو

❀ ❀

نه زور منو او نه زیاتې کوو موږ

وارو د امن په غریب کښي ورکه

موږ د باز منبوکې نه پرېکوو

❀ ❀

تازه تازه وي د دالان سپورې ته

پازه ئې مړاوي کړې د نمر پلوشي

پېغلې زموږ د مني پلاټ غونډې دي

Scanned by CamScanner

ښکاره کوم ئې د ځوانۍ رنګونه
زهٔ د فطرت ناوې د لاسه نیسم
او په ډولۍ کښې ئې د خیال کېنوم

شیرینې ګرځم د کلام لارو کښې
چې ستا د ژوند غمې رایادې شي نو
د ګورو اونو بڼ کښې اور واخلمه

او منه سر به دې د خپو لاندې کړم
په ښځې فرېب کښې راګېرېږمه نه
زهٔ د مارانو نسل ښه پېژنم

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

که یو ځو ورځې وي برداشت به کړم
زه دومره لویه سینه هم نه لرم
چې تل یه ستا ماشوم له پېره ورکوم

✿ ✿

زه د ګناه بازار ته هم تللې وُم
خو چې د مور اوښکې را یادې شولې
توبه مې اوویسته واپس راغلمه

✿ ✿

لار پکښې نه مومي د نمر پلوشې
تازه هوا پکښې بېخي نه لګي
د ژوند په داسې تاخانې کښې اوسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په تشو کتو اور لمبه شي
خو هاغه وخت کښې دا پښتو چرته وي
د ښار درزیان چې درله ناپ اخلي

❀ ❀

د اباد یو پکښې درک نشته نګي
د شرنګانو اوازونه اورم
په ما په داسې ځائ کښې شپه راغلله

❀ ❀

اوس زه د کلي په ناموس باندې مرم
ما چې مې لور بنګل کړه په دوارو مخو
یو د ربنا سیلاب کښې ورک شومه زه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ پلوشو سفر دي وړاندي ځي خو
دَ ښائستونو دَ سپوږمۍ انتظار
زما په ځغ توري حلقي جوړوي

❀ ❀

ستا په يادونو کښي مي ژوند خوندي شو
دا دَ دریاب دَ سر نقشو نه نه دي
چي حادثي يې دَ ځان سره وړي

❀ ❀

شيريني ستا خو ځلوبه خوبني وي
چي خپلي بدي ورڅخه تاه اوګورمه
نو زما سپوره نمرۍ هم اونخلي

Scanned by CamScanner

هیڅ پابندي چې په تا نه لګوي
مخ کښې هر وکې راوتلي دي ستا
ته د خاوند ازاد خیاله یو ړلې

منم چې ته ما سره مینه کوې
خو زه دې بیا هم خپلولے نه شم
ستاسو د کور چار دیوارې ننته دے

هیڅ ازادي راته حاصلې نه شوې
وضاحتونو کښې مو ژوند تېر شولو
مونږه په یو بل اعتماد نه کوو

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې وېښل خېلو همزولو ته نن
چې د ښکارې د سترګو شمع مړه شي
هله په خپل پالنګ کېنې خوب اوکړه

❀ ❀

ته د کابل يوه ساده پېغله يې
زه خوشحال بابا چې نزدې راځې خو
څه! د بابا پوزه دې مه پرېکوه

❀ ❀

د ښار مېن منې ته خبر يې که نه
د يو مزدور سترې ستومانه وجود
څو مره دمه شي چې ستا کور اوينې

Scanned by CamScanner

چې منډې ترړې مې د ژوند سترې کړې
سترګو ته ستا تصویر راوړاندې کړمه
زړه د وختو نو له چکس نه اوځم

❁ ❁

اوس زړه څخپله په ځان شک کومه
ټول راته وائي بدعمله يې ته
مینې زما د ځې ګونه ورانه کړه

❁ ❁

ما دې په سر لوئې دعوې کړې وې
خو تا زما د لاسه لاس رابنکلو
اوس زړه په کوم تاخ کښې ځاګې واچوم

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شرق دې اولګي رسمونه د بنار
چې د کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما د هوسۍ کټ کنبې مېلو اولیده

❀ ❀

خو مره بسیاره دے دریاب د مینې
وېم که ما تخت د سلیمان قبضه کړو
پېغلې چې تا ماله تیا في راکړله

❀ ❀

د یوې پېغلې بې وسې مې وژني
تنده ما تېرې نه زما د نظر
ناوې که نوله د کالو ډکه شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهٔ راته خاندې خوږ شیرینې زما
د ژوند له خیږ نه مې باور پاسوي
ستا په کمځو کېښې چې ګلاب مړاوي شي

❁ ❁

د هر سپرلي د موسېدو نه مخکښې
مونږ د نښتر د اونو کړ کړې وو
ددې سرک غاړې خالي ولې شوي

❁ ❁

بوټ چې دې لن هم په اوږدو پړبوځي
لکه د چړګې اوازنه کوي
تهٔ د تخلیق عذاب زغملے نهٔ شې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

واوره راغلې چې ساختنې له ئې ته

ستړګې له تا نه ځکه نهٔ اوباسم

چې دغه ستړګې دې ویستل غوارمه

❁ ❁

زر ده چې شاړې شي جړې دَ کلي

اوس که زلمي چرته یو ځائے اوینم

خپله درنه او دَ بل سپکه واخي

❁ ❁

سر توري مهٔ راځه زمونږ کلي ته

تا چې په کومه زمکه خپه ایخې ده

هلته دَ خلقو نه ځاې اوټي دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ مرګ په خوله پاندې دَ ژوند زېرې دے
هلته چې ستا سترګې اننګې اوبو شو
دلته دَ کاڼو نه شغلې اووتې

❀ ❀

دَ ښار بې حسه مرمرینې پېغلې
کله چې ستا بدن خوَله اونیسي
وېم که څوک بُت دَ سومنات لامبوي

❀ ❀

یوې ښارۍ راته سلګوکینې ویل
تا ته زمونږه دَ ژوند پته نشته
هره دَ ښار جینۍ خرابه نهٔ وي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سمندر څپې شمارلې دي چا
زما دَ غم ما نه تپوس مهٔ کوه
چې ته حساب کتاب کښې تېر نهٔ وځې

❁ ❁

اوښاندې ماته لېونۍ اووائي
ځان دَ ژوندون سختو ته ځکه نیسم
دَ غرهٔ لمنه کښې چینې را اوځي

❁ ❁

دَ احساساتو ژبه مهٔ کونګوه
دَ خوشحالو اظهار دَ ځان دپاره
دا ګډاګانې ضروري نهٔ ګڼي

Scanned by CamScanner

ځان مې د ژوند پنجره کښې بند لیدلو
چې د وجدان دروازه بېرته شوله
ما د زرګونو کالو لار سر کړله

❀ ❀

څنګه په حق د چاړا لاندې کړمه
ما د رېل ګاډي د پایو منډه کښې
د یو مزدور د سر ټوټې اولیدې

❀ ❀

جوړې زما ضمیر په حق اورسېد
ګوره چاپېره اذانونه کېږي
خو د خپل ځائے نه هړو ړق نه وهم

(c) ketabton.com: The Digital Library

خولې له يې نهٔ راوړمه وږم کوي
تا چې د سود په مال خيرات کړې دے
په ما حرام شه، د خنزير غوښه شه

❁ ❁

لمسي بې ځايه انديښنو اوخوړې
ګڼې نو ستا نه ګېږ چاپېړ شين ېږې
قلا هم تاوُ ده او رڼا هم شته دے

❁ ❁

تبه که ستا سړ ته ختلې نهٔ ده
پرېږده د مينې په جواب کښې به تا
د خپل کاکا زوے ته کنځل نهٔ کول

Scanned by CamScanner

اُف څه ټپه ټپه شیشه وائي
دَ هائیکو څو ځي جواب نشته دے
څوک دي اظهار غوندې غزل اوليکي

هره موقع دَ لویو ټوقو نهٔ وي
کار چې وران اوکړې نو خنې مهٔ کوه
هسې نه تاله په مرۍ غلے شم

زما ناموس له هرڅه مخکښې دے څو
دَ خپل قامت پروا دې هم اونکړه
دا مې په کم فهم کښې تصویر ځایوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته خپل خون دریخښلي دے خو
دومره را اووایه تښیږینې زما
ته مې د ژوند جواز په څه رد کوې

❁ ❁

څه لیونتیاري خپله لاره نیسه
ته ورته ښکنبې ورستو کیږې څله
سپې به په تا پسې زنځیر اوشلوي

❁ ❁

څاپیره کورم او قدم اخلمه
زه د ناموس ساتلو غم کښې مدام
تل د ښکاري د سترګو لار څارمه

Scanned by CamScanner

ستا شخصیت دَ اوبو څک دے منه
څه که دَ خپل خاوند ناموس نۀ شولې
بیا آخر ښځه ځان ته وائي په څه

❁ ❁

اُ چې له ورایه به ئې زهٔ اولیدم
او ناګهانه به ئې خوله ګونګه شوه
اوس دَ طوطي په شان خبرې کوي

❁ ❁

وېم که څوک ما باندې کوږې وروي
دَ پښتنو ښځې چې اووینمه
دَ ډګړکي دپاسه خپې واړوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم زما دَ سوي مخ شیرینې
ښځې په تا باندې اثر نشته خو
ګل دې په لاس کښې پاڼې پاڼې شولو

❀ ❀

یو پنجابي راته پېغور کوي چې
اُ پښتنه پېغله مدام ما سره
دَ سیکس موضوع باندې خبرې کوي

❀ ❀

پېغلې چې نن ستا دَ دُرشل مخې ته
ماتې ټرندې دي دَ بکسونو پرتې
څا جوړه دَ خپله کوره غلا کړې ده

Scanned by CamScanner

د کائنات د زړهٔ درزا یمه خو
چې ستا د سترګو رڼايي ته شي
وايم که غار کښې د تيږو بندي يم

❀ ❀

ګوتې چې شمارمه په سوچ کښې ورک يم
شپې يې ماته لېونے مهٔ وايه
دا خو زهٔ ستا بې وفايي يادوم

❀ ❀

ستا د فريب له ژوند نه مرګ ښهٔ ګڼم
د سمندر چپو ته ځان سپارمه
خو د کاغذ کشتۍ کښې نهٔ کېنمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هایټکو ناوې خبره واوره
اوښکه زما دَ بدن تږوله وینه
خو زما قام ته اورکې پرقوره

❁ ❁

شپې ینې رب دې په امان کښې لره
ستا به دا اوبښکې له ینهو اوچې شې
خو زړه به څاڅکي څاڅکي ویلي شمه

❁ ❁

دَ موضوعاتو لمنځ کې نشته خو
ستا دَ بنا دُست لمنځ چې نه پرېږدمه
په ژوند دَ مینې حکومت غوارمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر ماښځه نه پس دعا غواړي دا

مات ئې کړي ربه دَ دښمن لاسونه

زما جانان ته چې تاوان رسوي

❀ ❀

واوره دَ خور او لور ناموس ساتمه

بیا داسې ما پاندې راځېږه نهٔ شي

ګنې نښې ه کېنې به دې سر پورته کړم

❀ ❀

دَ ښار او بو درنه لښه اوورېسته

شور چې شي ساز، په سوره ننوځي

تا خو دَ سر دپاسه سر نهٔ منهٔ

Scanned by CamScanner

اوس مې په سترګو باندې ښه نه لګي
ستا ځانګېدلې پرتوغانې خاورې شه
د مخ سرخي دې په اوبو یوړلې

ته چې ځې ځې خبرې کوې
زما جانان زما نیازبین بچیه
ورم چې په دواړو مخو ښکل کړمه تا

اوس راته خپل زخمونه ښائي ځله
چې په یو ځاے کښې ګړه وړه جوړ شي نو
بیا پکښې هر څوک په غونډ سکو لګي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس به سنګار له دَ ځان چرته درومې
تاچې په کاڼې زما ځ ویشتلو
نو اینه دې د کور ماته کړله

❁ ❁

پوزه دې پرې مه شه د قام لپونیه
دا ته دَ کلي په دې شاړه لاره
اووایه هر مازیګر چرته زغلې

❁ ❁

دَ ژوند دَ هرې کشالې سمون وې
لږ به دې ماته انتظار کړے وے
دومره دَ لوے توپ ضرورت خو نه وو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمان ته رسم په غور ځنګ د مینې

ځان راته خدایګو شاه زاده ښکاره شي

ما چې شیرینه په ښروس اولې

❀ ❀

دغه شعور ورله ورکړے دے چا

ښکارې چې کوته په کوترې کښېږدې نو

پس شي له اونو نه مارغان والوځي

❀ ❀

ما د تاوان سودا خو نهٔ ده کړې

ورک چې د زلفو په ځنګل کښې شمه

د بینا سترګو نو خزانې اوموم

Scanned by CamScanner

دَ ښائستونو خوب که هم اوویښم
دَ ازغکو ترخې اوبه اوڅکمه
هیڅ دَ ځوانۍ په خوږو پوئ نه شومه

❁ ❁

دَ مورولۍ جذبه دې ستا په زړه
ته چې پردې ماشومان هم اووینې
ستا له سینې نه دَ پیو دارې اوځې

❁ ❁

دَ کور کارونه درته پښې پراته دي
غریبه پېغله یې سنګار مه کوه
ستا په قسمت کښې شاه زاده نشته دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

خهٔ ناروا پېغله ده ماته وائي
ستا په سینه به ګکوم منګولي
خو داسې کلک رانه مروند مهٔ نیسه

❀ ❀

زېړګي زېړګي، سلګۍ سلګۍ شیرینۍ
ما دَ پېښو پنجو کښې خوب لیدلو
چې ښر ځانو راته خولې وازې کړې

❀ ❀

ستا دَ رښتیا خبرو تاب نهٔ لرم
نور درله مخې له درتلے نهٔ شمه
زهٔ به دَ کوم کوم سوال جواب درکوم

Scanned by CamScanner

اوچ تار به ستا په بدن پاتې نه کړي
څومره وير بڼې په ځان ځورم خو دې نه
يو څو شپې کېته شپې دې بس

❁ ❁

مينه رښتيا د بدن وينه او څکي
لا ستا د کور مخې ته ناست نه ومه
زړه مې ستومان، خپې مې مېږې مېږې شوې

❁ ❁

څه ليشتينکې مخ دې ورک شه، زغله
ا د چينار چينار قامت مېرمنه
تا په کمڅو کېنې او بڼانده نکړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ تقدس د مینې ننهٔ ردکوم
خو ما چې چا باندې باورکړے دے
هغهٔ مې سترګو ته راتجهٔ اوړې دې

❀ ❀

بُت د رنګونو زما نهٔ دے پکار
زهٔ په ستاینه د ګل ځهٔ اوکړمه
چې خوشبویانې رانه لار بدلوې

❀ ❀

تورو ځڅو راکښې لښې پرېښې دې
اوس چې اوږدهٔ بانهٔ رابرندشې په ما
زما بدن باندې وینسته اودروي

Scanned by CamScanner

خاندي خواږهٔ خواږهٔ راګوري مدام
دوه قاتلانې دي راځي راپسې
ځان له د چا په توره سر غوڅ کړمه

❀ ❀

د سترګو تور دې د غزل مطلع کړم
داسې راټول راټول تقسیم شومه زهٔ
لکه د کاڼي په منځ نیم شومه زهٔ

❀ ❀

د آرام سپوږمۍ مې حلواق تېر وي
څېره که اونه د صحرا ګوره ده
د ژوند په لاسو کښې د مرګ توره ده

اوس هاغه ګودر سپوږمۍ دَ شال چرته دے
چې ستا په مخ، زما په زړهٔ مېشته وو
او وايه ستا دَ زنې خال چرته دے

❁ ❁

ددې ماحول جادو کښې ګېره نهٔ شې
چې دَ هوا رفتار کمېږي دلې
رو رو چېچې دَ سمند رتېږې شي

❁ ❁

راشه په ساه ساه کښې مې ستا مېنه ده
ستا که باور نهٔ وي زما په ژبه
زما دَ زړهٔ درزا ته غوږ اونيسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس دَ سکښې مابنام تصویر جوړوم
چې ستاځوانۍ ته درنږدې غونډې شوم
زهٔ دَ لمبې دَ سر لوګے غونډې شوم

ستا دَ ښائست خمار چې ځلے دے جوړ
څنی که زهر ئې په تن کښې نهٔ وي
دَ اباسین په خوله کښې څګ ولې دے

سیلۍ چې کلي کښې راوالوتله
چرګو وزرو کښې راټول کړه بچي
ژوند دَ نسلونو دَ بقا نامه ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خفه په خپله تنهايي نه یمه
خو ساه مې اوځي چې د کور اوونه کښې
زه د مرغۍ بچي یوازې وینم

***

د اوریښتل بلاک په اوږدلان کښې
زه چې په هرې زاويې ګورمه
د قاتلانو سترګو شیش کښې یمه

***

د غم چپې د سرې ځې ورانوي
د یوې مور ژړا لیدلې ده ما
اوس د مرغانو بچي نه رانیسم

Scanned by CamScanner

زما آواز به دې زړهٔ ته اوچوي
ما په شوکېس کښې اېښودلے نهٔ شي
څهٔ ډېکوریشن پیس خو نهٔ یمه زهٔ

❁ ❁

سم راته ښکارې دَ پښتون ښځې دې
اول دې ماته رابېره کړې او
روستو بیا راشي تا په شا ټېوي

❁ ❁

زما دَ مرګ نه سترګه نهٔ رپي خو
چې حادثې لاره کښې اووینمه
نو دَ جهاز نه په چترۍ دانګمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګکیا وي تولہ ورځ کاروونه کوي
خو د جذبو په ژبه نهٔ پوهېږي
ما د روبوټ سره وادهٔ کړے دے

❁ ❁

زما کتاب چې جينکۍ اولولي
اووائي دا زلمے په څه ټه وينو
دهٔ خو زمونږه نه بهٔې وېستې دي

❁ ❁

لوړه د مينې په مرۍ غلې شوه
ماته ئې سپوره ډوډۍ کېښوده
سپغلې ښځيله پراتې اوخوړې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې مه څه دغوبل مخې له
بېغې له منځه ترینه ځان اوباسه
چې تماشګیې د نخښې منځ نه اولې

❀ ❀

د ژوند پایه څه ناروا تېزه ده
دا هم زما دوه تصویرونه دي خو
دواړو کښې هیڅ مناسبت نشته دے

❀ ❀

رانه په ساه دېره په سخته اوځي
وړنے چې ما نو د نیاګت مېرمنې
بیا د ګلونو ډالۍ مه راکوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شرق دې ګټه او تاوان او نګي
د ګل ورځې چې پکښې اور اخلي
داسې وطن دې په سیلاب لاهو شي

❀ ❀

زما سینه کښې ئې خپل سر پټ کړلو
زړه ته مې نوره هم راجخته شوله
ویل ئې مه خه ماپېریان ویروي

❀ ❀

دلته د هر چا په تندي کوږې دي
ژوند ته هسې چې د خندا وږمې
زه د کاغذ ګلونه هم نه ګنم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اُ که همّام دے که سعود، اسامه

که فائقه که ثوبیه که سعد

ټول مې دَ مینې دَ اسمان ستورې دي

❀ ❀

دَ لوئے قدرت مالکه ما اوبخښه

که اراده مې نهٔ وه جرم خو دے

دَ خپلې مور غاړې شهید کړے دے ما

❀ ❀

رانه غزوه دَ بدر هېره نهٔ ده

که اُخرې ساګانې هم اخلمه

زهٔ به دَ خدائے لارکښې جهاد کومه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه خپره په نه یم خوشحاله اوکړمه
ستا په لاسونو کښې چینجي اونشي
په خپله مور هم گوزارونه کوي

❀ ❀

ډېر لوی کړاو غوارئ یو والی دسوچ
خپل که مې ښځه په مزاج نه رسي
زه خو لا مور هم پېژندلې نه یم

❀ ❀

زه د خپل قام دانشوران پېژنم
زما په سوال به غلي پاتې شي تول
او د سګرېټ نه به لوګي پورته کړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

درته چې ګورم د خالونو په داغ
د اوښکو زهر مې مړي په سوي
اسمان د ستورو ادېره خونه ده

❀ ❀

کم اصلي ښځې نه دي او ساته رب
خدايه شته که مړه ئې کړي خونه سمبړي
د سپي لکۍ به د چا پلار نېغه کړي

❀ ❀

ما چاله سترګې توري کړي نه دي
پېغلې زما په لمن داغ لګوي
رانجه چې پورې کړي نو ژاړي څله

Scanned by CamScanner

پېغلې وېښل لاړمه ډوبه شومه
زړهٔ په چا سېزي دَ موټر مالکان
بیا به زړهٔ لفټ دَ چا نه نهٔ غواړمه

✽ ✽

دا څنګه ښهٔ دَ غاړې غورځې زما
سنګسار سنګسار مې شي احساس دَ وجود
زړهٔ چې ماشوم لوری له پړق ورکړمه

✽ ✽

ماتم ماتم شوه دَ ساحل سندره
زما جونګړه جوړ سېزلې ده چا
ما دَ دریاب په سر ایږې اولیدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رانه خوبونه تبنتولي دي تا

داخه پیریان دریاندي ناست دي اخر

په نیمه شپه چې ستانه چغې اوځي

✿ ✿

ځکه زه ستا په خوله باورنه کوم

که تا ته یاد شي نازنینې پیغلې

تا به مین کاتو کښې تکي کوله

✿ ✿

بې ځایه ویرې مو ځوانې خاورې کړه

سرته رسېږي نه کارونه د ژوند

پیغلې راځه چې دواړه مینه اوکړو

Scanned by CamScanner

منم خوږې اوبه دي خو سپورې دي
خو دې پړاو ته دَ راتلو نه ورانده
دېر مې دَ خپله ځانه اور وېستے دے

❁ ❁

تا چې زما تصویر په خو ښکل کړلو
وینې مې تول بدن کښې جوش اوهه
سمندرونه مې دَ خیال سپورې شو

❁ ❁

په شوګیرو باندې ستومانړیو اوس
بېګاه مو توله شپه خبرې اوکړې
خو پټ مو اوساتل دَ زړه حالونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په لمنه باندې داغ نښته دے

دا خو سپوږمۍ خپله ځواني تاسره

يو څو ساعته امانت ايښې ده

❀ ❀

دَ کوکو پرېښو دې سوا دے بلا

ساده جينۍ اور ورته مهٔ تېږوه

په چم کښې وندرکښې چرته به اونځوي

❀ ❀

زهٔ بې وسې باندې يقين نهٔ لرم

دَ خپو دَ لاندې په دې زمکه خو وي

که دَ غريب په سر اسمان نشته دے

Scanned by CamScanner

پېغلو سیندونو ته منګي مه اوړئ
څوک ساه لرونکي ئې ډوب کړي دي جوړ
دا چې اوبه بوړ بوړګې جوړوي

❁ ❁

چې پړسېدلې مخ زما اووینې
نو په خندا اووائي ژاړې څله
راځه چې زه درله ژبې ماته کړم

❁ ❁

د بد نصیبو په دې وران کلي کښې
مرغان چې جالې جوړوي شیرینې
د طوفانونو علامې ښکاره شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر يو ګل دَ زړهٔ سندره يمه
دَ خپل احساس په درته څهٔ وايمه
ستا دَ ساګانو دَ وږمو نامه ده

❁ ❁

چې منړې ترړې هنګامې جوړې شي
څوک بې ګناه پکښې په سر اوګي
لارو کوڅو کښې ډزغږې مهٔ کوه

❁ ❁

تورو شپيلو نه چې لوګي پورته شي
ويمه که ورځ مې دَ وادهٔ ده ګني
زما ياران ما په پالنګ خښوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ په دې کلي کښې سړي نشته دے
چې دَ چا خه زړهٔ غواړي هاغه کوي
چرګه یانګ اووائي چرګ ها واچوي

❀ ❀

زما سندرې خوندې کړي دې چا
ځان نه بلا په فاصله پروت یمه
راته نزدې نهٔ شې میراته به شې

❀ ❀

زهٔ په خپل ځان کښې راتولېږمه نه
نن دې جوړ خوب دَ ښېغلتوب اولیدهٔ
ستا په بدن کښې ستا جامې تنګې شوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ حاسدانو په زړهٔ اور بلوه
ګوروبه، هرڅه چې وي، غم مهٔ کوه
اوخاندهٔ کلکه راتږغاړه وځه

❀ ❀

دا دَ قیامت ورځه چې هم نهٔ ده نو
چا جوړې زمکې ته خبرې کړې دي
ګنې نو میاندې خپل ځې ولې خوري

❀ ❀

ستا دَ پښن ښو شرنګ چې واورمه نو
په نیمه شپه دَ کټ نه پاسمه زهٔ
او دَ چینې غاړې له ځان رَسوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې کښې زهٔ يو منطق هم نه منمه
او منه دا به زما وهم وي خو
زهٔ هندوانې سره شو ملې نهٔ ځکمه

دَ سامري نسل اوسېږي دلې
که يې په خپلو سترګو هم اووينې
دَ ځنې اواز پسې به غوږ نهٔ اوړې

دنګې ځوانئ دې دَ اسمان ځوکه کړم
چې ابوالهول ته مخامخ شومه زهٔ
نو ستا عظمت راته راوړاندې شولو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

حُسن په پاڼو کښې رانغاړمه نه
ستا تصویر ونه په ګلدان کښې ږدمه
څه لېونی زه په البم څه کوم

❁ ❁

دا خوب به نه وینې چې بښکیل به شمه
له څانګې څانګې چې مې الوځوې
یوه مرغۍ یم پوره سېل به شمه

❁ ❁

زنځیر موګی، موګې زنځیر اوخوره
تعبیر مې خوب، خوب مې تعبیر اوخوره
نن دې وینو رانه تصویر اوخوره

Scanned by CamScanner

راځه که ځې ګنې په مخه دې ښه
دومره مې زور په زړه کښې پاتې نه دے
چې اوس به زهٔ تاته جولۍ نيسمه

❀ ❀

په خط کښې ليکې جوړې هېره دې کړم
بلا زورلے يم دَ مينې تبې
راشه زما دواړه وخکی اووتل

❀ ❀

ته په خوراک کښې ولې خيال نهٔ کوې
لا خو دِ شپږ مياشتې هم نهٔ دي شوي
ستا دَ وادهٔ جوړه په تا تنګه شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په جولۍ کښې په خواږه دراولم
دا ستا ځواني که دَ صحرا تنده شي
نو زهٔ به اوُنه دَ کجورې شمه

❀ ❀

څهٔ که یو ځلې کړو دَ ژوندون حادثو
زمونږه زمکې، اسمانونه بیل دي
تاسو خیرات غواړئ مونږ مینې ویشو

❀ ❀

راسره دومره مینه هم مهٔ کوه
څوک چې له کوره په سفر اوځي نو
بیا په مړهٔ کېږه خوراک نه کوي

Scanned by CamScanner

شیرینې دې زر به واپس راشمه
داسې ښهو کښې اوښکې مه ځلوه
دَ اسمان ستورې درنه غلا اونکړې

مینه ترمنځه فاصلې ورکوي
چې دَ پسرلو په چم کښې ساه واخلمه
ستا دَ بدن وږمې مې ځان سره وړې

ګټه په هر حال کښې هم ستا برخه ده
ټول عظمتونه دَ اسمان لاندې کړې
چې ستا رابرنډ باڼه وسله غورځوي

مينه دَ ژوند هره تياره تمبوي
ستا دَ نظر مسکې مسکې پلوشې
ما ته په لار کښې اورکي پړقوي

❁ ❁

دلته دَ وينو سېلاب ولې راشي
ددې وطن وږمه وږمه خاوره خو
مدام ګلونه دَ چامبېل ټوکوي

❁ ❁

ته دَ ګلاب دَ ګل ښائست ستايه خو
ستا اننګي چې پرخه پرخه شي نو
داړه سپېرلي درته په خپو پرېوځي

ستا اواره زلفې چې تک ورکړې نو
ډک شي له زهرو نه وجود د هوا
بیا چې څوک ساه اخلي نو ساه ترې اوځي

ډېر شرپسنده ،جنګیالي خلق دي
اوس که له تندې مرمه مړ دې شمه
خو زهٔ د دې کلي اوبهٔ نهٔ څکمه

زهٔ بې ګناه چا سره چېړ نهٔ کوم
تا که لګه ببره کړې نهٔ وه
نو دا ګرېوان به دې شلېدلے نهٔ وے

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ بدن خوَله دې اوبهېږي
څه که اسمان درباندې اور وروي
خو ـ څ پوهـر به رانه پورې نکړې

❀ ❀

راپورته کېږه چې اننګې ته اوځو
راځه باران دَ پشکال ورېږي
که مو ګرمکې دَ بدن ماتې شي

❀ ❀

ته خفه کېږه مه شيرينې زما
که دا ژورې په ما خولې ګکوي
دَ بدن وينه به صفا شي زما

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ دومره پېغلو دَ زړهٔ سر یمه زهٔ
که دَ یوې نامه مې هم وا خسته
ستا دَ تصویر نه به لمبې پورته شي

❀ ❀

چا سره وخت کوم دے چې مونږ اووینې
ټوله دنیا دَ ځان په غم اخته ده
راځه بلبلې راتږ غاړه ووځه

❀ ❀

دَ اسمان ستورې راته غوږ کېنې واڼې
په خپلو سترګو کېنې ئې خال دے ځکه
زما په سینه لمن داغ نګوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دومره ښکلې جینۍ نهٔ وه لیدې
زهٔ هم انسان یم اخر زړهٔ لرمه
خطا مې نهٔ وه که خطا شومه زهٔ

❁ ❁

دَ محبت بلا چلونه راځي
خو دَ پښتون کور کښې پیدا یمه زهٔ
دَ پېغلو څوند بربادولے نهٔ شم

❁ ❁

مینه مو نهٔ پرېږدي دَ شپې تیاره کښې
که دَ اوبو په لانبو کښې هم ناست یوُ خو
راپسې ستورې او سپوږمۍ راځغلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا که ستنې کړې پېلوشې د نظر

زړه به زرغون نه کړې د ژوند فصلونه

بیا به په دې للمه باران اونه شي

❀ ❀

ارمان په غېږ کښې د ارمان ورک شولو

مانه د لاس کربښو کښې ځان ورک شولو

د زړه درزاء پسې مې لاره چرته شم

❀ ❀

زما لباس په ما کښې تنګ خو نه دے

ژوند د نولي او د مارجنګ خو نه دے

کېږ به تر څو په دې فریب کښې یمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کیتهس سندرې اورېدلي دي ما
ما دَغالب شاعرۍ هم لوستې ده
ستا دَ یوې خندا جواب نهٔ لري

❀ ❀

دَ ژوند صحرا کښې دَ ښائست میرمنې
تا چې په کومه لار دمه کړې ده
ترېنه رواني دي چینې دَ مینې

❀ ❀

دَ اینې په مخ سرخي چې ترته وي
چې دا شفق شفق ګلونه سپړي
دا پرې هم ستا دَ انګو سیوري دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساده جینۍ ده وائي مه ویرېږه
ستا نه خو زړه زیاته زړه وره یمه
په هسې نه چې دا مې ځه اوویل

❀ ❀

د پېغلتوب مستۍ دي دوبه نه کړي
دا خو بېخي چا سره کېږ نه اولې
د سمندر اوبو ته توپ مه وهه

❀ ❀

ماتې پېسې چې جیب کښې نه لرې نو
ځان داسې ځکښې ځکښې هم مه کوه
کنې نو لوټې به درله مات کړمه زه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما پکښې عکس د لېونتوب اولیده
سوچ کښې مې ورکه شوه د ژوند اینه
زه چې بېدار شمه، ما خوب اولیده

حُسن په هر ماحول کښې خیال ساتي خپل
چې فرښتو ترې لاس نیوے کړے دے
اُ کمال ماله د هسپتال نرسه ده

سپوږمۍ که تا خپله هاله ماته کړه
اسمان ته وایه لاړې ډوب ئې کړې
ستورې د سینه تل کښې هم سترګي وهي

Scanned by CamScanner

څه ازمېښتونه يې دَ ژوند دانيسي
ګنې نو زړهٔ نه يې لمبې پورته شي
مور چې دَ تې نه خپل ماشوم پرېکوي

❁ ❁

ستا دَ نظر مستي لاهو نه کړي، ما
زړهٔ کښې مې مينه غورځنګونه کوي
او سمندر سره روان يمه زهٔ

❁ ❁

غاوره پېغله خپل غرور ډوبه کړه
چې لېونې سپي خوله ورواچوله
اوس يې په ګېډه کښې کوترې شوې دي

سرۀ لوپټه دې په ما مۀ غورځوه
وېرېږم مانه چرته هېره نۀ شې
زما نظر څه سېلانے غوندې دے

❀ ❀

ګڼې اخترونه شي چاپېره له ما
د صائمې د سترګو برق چې واځي
روژه کښې سیّد الابرار شوے دے

❀ ❀

ته په مانځۀ کښې د جنت مېشته ئې
د ناعمې خندا ته پام اوکړه لږ
خپل ځان ته زړۀ کښې فرښتې پښخوي

بېرته دَ کور دروازه مهٔ ساته اوس
نوې فتنې ترې رابرښېږه نهٔ شي
بیا چا په زمکه کښې غنم اوکرل

❁ ❁

راګوره مهٔ دا به احسان وي په ما
ادا کوي به څوک ددې کفاره
ستا په کتو زما روژه ماته شوه

❁ ❁

بیا به زهٔ تا سره په سېل نهٔ اوځم
تا دَ وړی کمبل کښې اونغښته ځان
واوره په ما تماماه شپه ورېده

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نه چې زه ورته کښې نشم ، خو

میاندې که خیال دَ خپل ناموس ساتې نو

بیا دې زامنو له واده نه کوي

❁ ❁

زه دَ رومان یوه سندره یمه

زما دَ ژوند په هره لار الوځي

څرخکې ، زانې ، لوکړ ، بلبلې

❁ ❁

ستا دَ انصاف شمله راټیټه مه شه

خو اوس په دې کښې به څوک څه او وائي

لېوانو مات کړل دَ هوسو بچوړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ ئې حقونه په سر سترګو منو
خو شمعې نهٔ سپارو طوفان ته د ژوند
څوک د هوسې په اوږو بار نهٔ اوړي

❁ ❁

ما چې پړې ټول عمر خپل ځان خوړلو
لکې ببره کړې چې ما اووینې
کرسې کښې تاؤ شي رانه مخ واړوي

❁ ❁

هغې به دې لاس کښې برکت رانشي
د پلار په مخ چې ګیډلې ئې ته
یاد ئې ساته څوک به دې مخ نهٔ کوي

Scanned by CamScanner

سر مې قلم نهٔ کړې منصف دَ وطن
دَ ګلو لخته چې راغاړه وته
اوس مې په ساه ساه کښې ورځې دي د ګل

❁ ❁

تهٔ دَ هاتهي غوږ کښې اودهٔ ولې ئې
چې په لستوڼي کښې ماران ساتې نو
ځان به ستا په خود کښې اوښکېږي

❁ ❁

چا ئې دَ زړهٔ درزاء لیدلې نهٔ ده
اُ شازادګۍ قرانګو ما یادوي
بندې چې په تاج کښې د طاوس وزرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اومنه دا ډېره سپېره لوبه ده
بیا به هم تا ته د ژوند لارې نیسي
خپلو ښځو سره شطرنج مه کوه

❁ ❁

دومره په مینه مینه مه راګوره
هسې نه ورانه ترېنه سازه نه شي
ښځې زما توره کښې زنګ نښته دے

❁ ❁

د بدمعاشانو ښار دے غږ مه کوه
که کمزورې ښایم نو مړ به مې کړي
توپک مې ځکه په چمبا ایښې ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشاعر چاپ کتابونه

۱) د رڼا سپوږمۍ ، پښتو شاعري ، ۱۹۹۱ء

۲) ہم آئینوں کے قیدی ، اردو شاعری ، ۱۹۹۳ء

۳) سترګو کښې خوب د ګودرپاتې نه شو ، پښتو شاعري ۱۹۹۶ء

روميے ایوارډ یافته چاچا کریم بخش ایوارډ ۱۹۹۶ء

۴) راته غوږونو کښې ښکرۍ شرنګوي ، د پښتو هایکو مجموعه ، ۱۹۹۸ء

۵) گرفت ، اردو شاعری ، ۱۹۹۹ء

۶) کاڼي د ګل په لاس کښې خوند نه کوي ، د پښتو هایکو مجموعه ، ۲۰۰۰ء

۷) اوازونه او دائرې ، پښتو تنقید ، ۲۰۰۱ء

۸) په ساحل د نظر ، پښتو شاعري ، ۲۰۰۲ء

۹) ستاد خوانۍ تصویر په خوب اوده دے ، د پښتو هایکو مجموعه ، ۲۰۰۳ء

چاپ ته تيار

۱) رضا ہمدانی احوال و آثار ، اردو تحقیق (پی ۔ ایچ ۔ ڈی مقالہ)

۲) نیا اور پرانا غالب ، اردو تنقید

۳) هایکو او پښتنه هایکو ، تنقید و تحقیق ۔

Scanned by CamScanner

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library